Gemeente
Amsterdam

Afvalplan Stadsdeel Noord

De gezamenlijke opgave van de afvalproblematiek in het stadsdeel

2023

Inhoud

Inleiding 3

Gezamenlijke opgave

1.1 Genetwerkte problemen 7
1.2 Opgave afvalinzameling in Amsterdam 8
1.3 Nu Straks en Later 9

H1

Stadsdeel Noord

2.1 Afvalcontext in Noord, wat speelt er in het stadsdeel? 11
2.2 Afvalopgaven vanuit stadsdeel Noord 15
2.3 Afvalopgave in Noord projecten A&G 20
2.4 Aanpak: hoe gaan we de gebiedsopgaven en de afvaloverlastlocaties aanpakken? 25

H2

Samenwerken

3.1 Initiatieven van bewoners en bedrijven in Noord 28
3.2 Bestuurlijk 34
3.3 Stadswerken 36
3.4 Ambtelijk 38
3.5 Gebiedsgerichte communicatie 40

H3

Inleiding

De wereld is in beweging. De samenleving is constant aan verandering onderhevig. Nieuwe groepen bewoners, ondernemers en bezoekers vragen continu om aandacht en aanpassingen van de gemeente. De stad is nooit af, dit Afvalplan is een momentopname van werk in uitvoering. Binnen deze context schetsen we de afvalopgave voor het stadsdeel.

De afvalopgave is een uitwerking van het stedelijk beleid en bestaat uit twee hoofdlijnen:

1. Minder restafval

Het voorkomen van (rest)afval en het afval dat er is zo hoogwaardig mogelijk verwerken door gescheiden inzameling en goede afspraken met verwerkers.

2. Schone stad

Het samen met alle betrokkenen schoonhouden en schoonmaken van de stad.

Daarbij is het belangrijk dat de basis op orde is, zowel bij de directie Afval en Grondstoffen als in de keten van afvalinzameling en reiniging. Een 100% schone stad is niet realistisch als we de kosten voor de Amsterdammers betaalbaar willen houden. Maar het moet wel schoner dan het nu is. We willen als gemeente het opruimen, ophalen en verwerken van afval verbeteren voor een duurzamere en een schonere stad.

Om de stad schoon te houden en grondstoffen te behouden of terug te winnen, is samenwerking nodig; zowel binnen de keten van afvalinzameling en reiniging als met bewoners, bezoekers en bedrijven. Vanuit die gezamenlijke verantwoordelijkheid kan het lukken te werken aan een schoon en duurzaam Amsterdam met als einddoel geen afval meer op straat.

We maken in dit afvalplan onderscheid tussen **Nu** 2023, **Straks** 2024 en **Later** 2025 (hoofdstuk 1). In hoofdstuk 2 gaan we in op de gebiedsopgave van stadsdeel West en de projecten vanuit Afval en Grondstoffen in het stadsdeel. We maken hierbij onderscheid tussen de gebiedsopgaven en een lijst met afvaloverlastlocaties. We lichten dit verder toe in datzelfde hoofdstuk. In hoofdstuk 3 staat de samenwerking binnen de organisatie en met burgers centraal. Bij de opgaves in dit afvalplan worden in een vervolgstap concrete uitvoeringsplannen gemaakt. Na de zomer van 2023 worden die besproken in de stadsdelen.

Het overzicht met de gebiedsopgaven per stadsdeel is tot stand gekomen op basis van gesprekken met alle betrokkenen uit het gebied. Dit geeft per stadsdeel inzicht in de meest urgente problematiek, waar deze problematiek zich afspeelt en wie de betrokken stakeholders zijn. Stadsbreed levert dit op een aantal opgaven overlap op (zie tabel 1). Voor deze overlappende thema's werken we een gerichte aanpak uit. Dit biedt de mogelijkheid om slimme keuzes te maken en om met de beperkt beschikbare capaciteit en middelen zoveel mogelijk impact te maken.

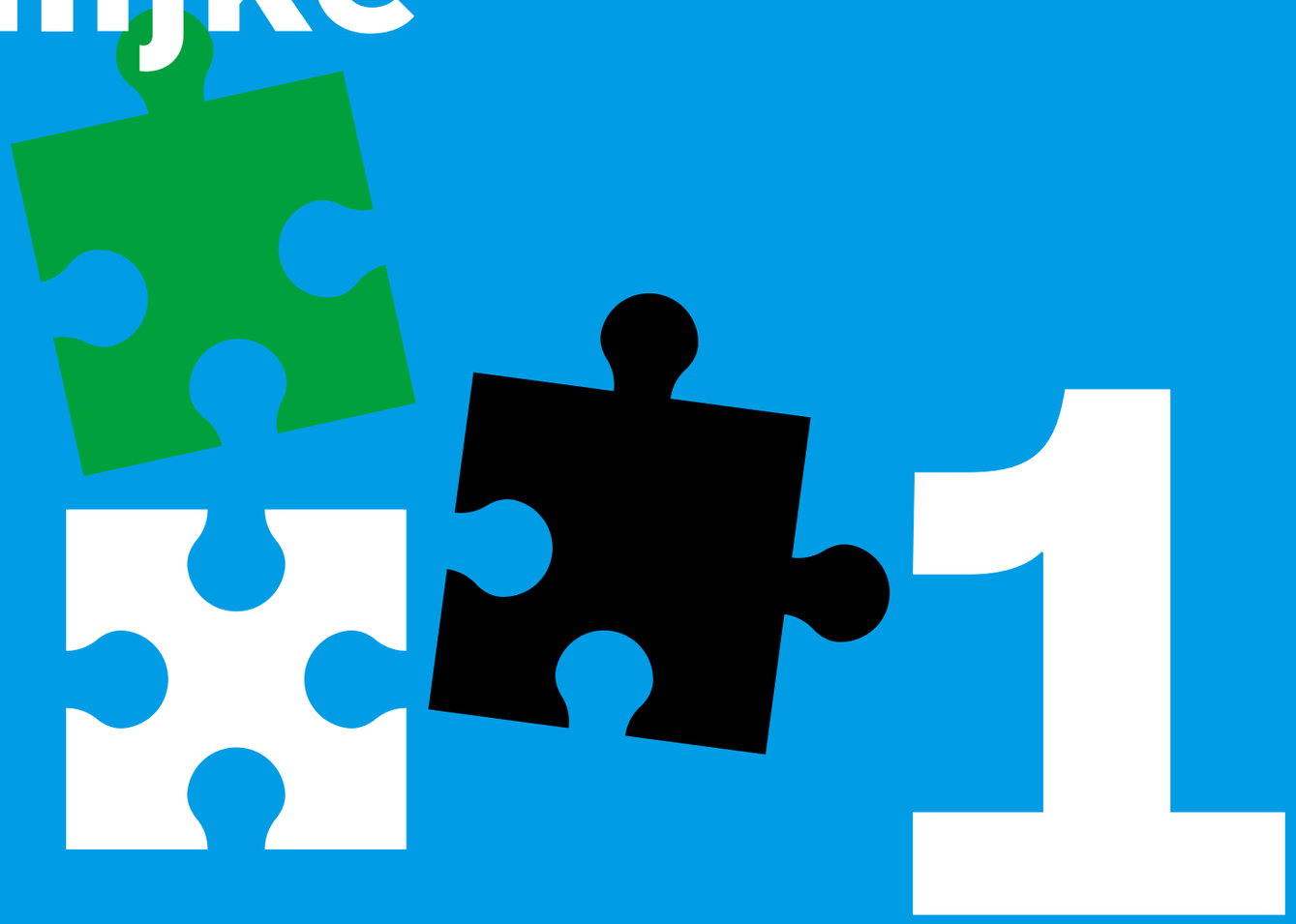
De komende periode werken de directies Afval en Grondstoffen, Stadswerken en Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (THOR) samen met de collega's uit de stadsdelen de gebiedsopgaven verder uit; is voldoende duidelijk wat het probleem is, moet er nog een analyse plaatsvinden, wie heeft welke rol? Een voorstel hiervoor wordt op 17 juli 2023 in het Bestuurlijk Overleg Stadsdelen Stad Afval en Reiniging (BOSS) besproken. Tegelijkertijd werken we samen aan het actieplan preventie om ervoor te zorgen dat er minder afval ontstaat.

	Noord	Nieuw-West	West	Centrum	Zuid	Oost	Zuidoost
Alternatieve Afvalinzameling - Stedelijk afval (9 straatjes) - Afval over water - Kleinschalige logistiek - Afval op afspraak				X	X		
Aanpak winkelstraten en markten Bedrijfs-, huishoudelijk en zwerfafval in drukke openbare ruimte met overvolle prullenbakken	X	X	X	X	X	X	
Aanpak nieuwbouw en renovatie Afvaloverlast bij in- en uithuizen van (nieuwe, terugkerende of vertrekkende bewoners)	X	X	X			X	X
Aanpak grof Dump van grof afval, bouwafval en bedrijfsafval bij uitvalswegen en in wijken	X	X	X				X
Aanpak venstertijden Aanscherpen aanbiedregels en aanbiedtijden bedrijfsafval				X	X		
Aanpak studentenhuisvesting/expats Overlast van dumpen huisraad bij vertrekkende studenten en/of expats		X				X	
Aanpak kwestbare wijken Rekening houden met laaggeletterdheid, anderstaligen en digitale vaardigheden in communicatie(aanpak)	X		X				X
Aanpak buurtgericht de basis op orde Onderzoek naar de beschikbaarheid en spreiding van de inzamelvoorzieningen voor zowel restafval als waardestromen oud papier/karton, glas, gfe-t en textiel			X				X
Weersomstandigheden en zwerfvuil (Harde) wind bij open plekken langs het IJ zoals IJburg en Zeeburgereiland zorgen dat zwerfvuil in het water komt	X					X	
Aanpak misbruik inzamelvoorzieningen Ondernemers die voor hun bedrijfsafval onrechtmatig gebruik maken van inzamelvoorzieningen voor huishoudelijk afval en/of afval dumpen		X		X			

Gezamenlijke opgave

Containers waar verschillende fracties worden ingezameld, papier, glas, rest.

Gezamenlijke opgave

Om te zorgen voor een schone stad en om zoveel mogelijk grondstoffen te behouden of terug te winnen, rijden dagelijks ruim 180 voertuigen van de directie Afval en Grondstoffen door Amsterdam om restafval, glas, papier, karton en oud papier, grof afval, textiel en gfe-t (groente, fruit, etensresten en tuinafval) gescheiden in te zamelen.

Op deze voertuigen werken ongeveer **400 chauffeurs**, chauffeuses en beladers. Daarnaast veegt Stadswerken met **92 veegmachines** en **13 reinigingsmachines** een oppervlakte van **29,1 miljoen m²**. Hiermee legen we **11.367 afvalbakken** en halen we **13.000 ton veegvuil** per jaar op. Samen zorgen deze medewerkers dat Amsterdam schoon blijft en dat het afval van de ruim **900.000 Amsterdammers** en de **17 miljoen jaarlijkse bezoekers** zo goed mogelijk wordt verwerkt. Daarnaast zijn er **4.415 betrokken Amsterdammers** die als containeradoptant één of meerdere ondergrondse inzamelcontainers schoonhouden. Nog veel meer mensen houden op eigen initiatief, zelfstandig of georganiseerd als groep, hun eigen buurt schoon door te prikken, zwerfvuil op te rapen en verkeerd aangeboden afval of karton in de juiste inzamelcontainer te doen.

Dat zijn indrukwekkende cijfers. En toch gaat het niet goed genoeg. De gemeenschap als geheel draait op voor ondernemingen die afval illegaal dumpen en voor bewoners die hun afval naast de container plaatsen, of grof afval bij een verhuizing of de vervanging van meubels op straat achterlaten. Een schone stad is de verantwoordelijkheid van de stad als geheel en niet enkel van de gemeente, een bewoner of een ondernemer. Afval en vervuiling zijn complexe problemen. Het gaat over het gedrag van mensen, over de inzet van beperkte middelen, het gebruik van én claims op de beperkte openbare ruimte en vele, vele verschillende belangen. Afval en vervuiling zijn daarmee een duidelijk voorbeeld van een genetwerkt probleem.

“Een genetwerkt probleem heeft niet één eigenaar en daarmee ook niet één partij die de oplossing heeft. Je hebt dus ook niet één eigenaar van de oplossing.”

- Kees Dorst

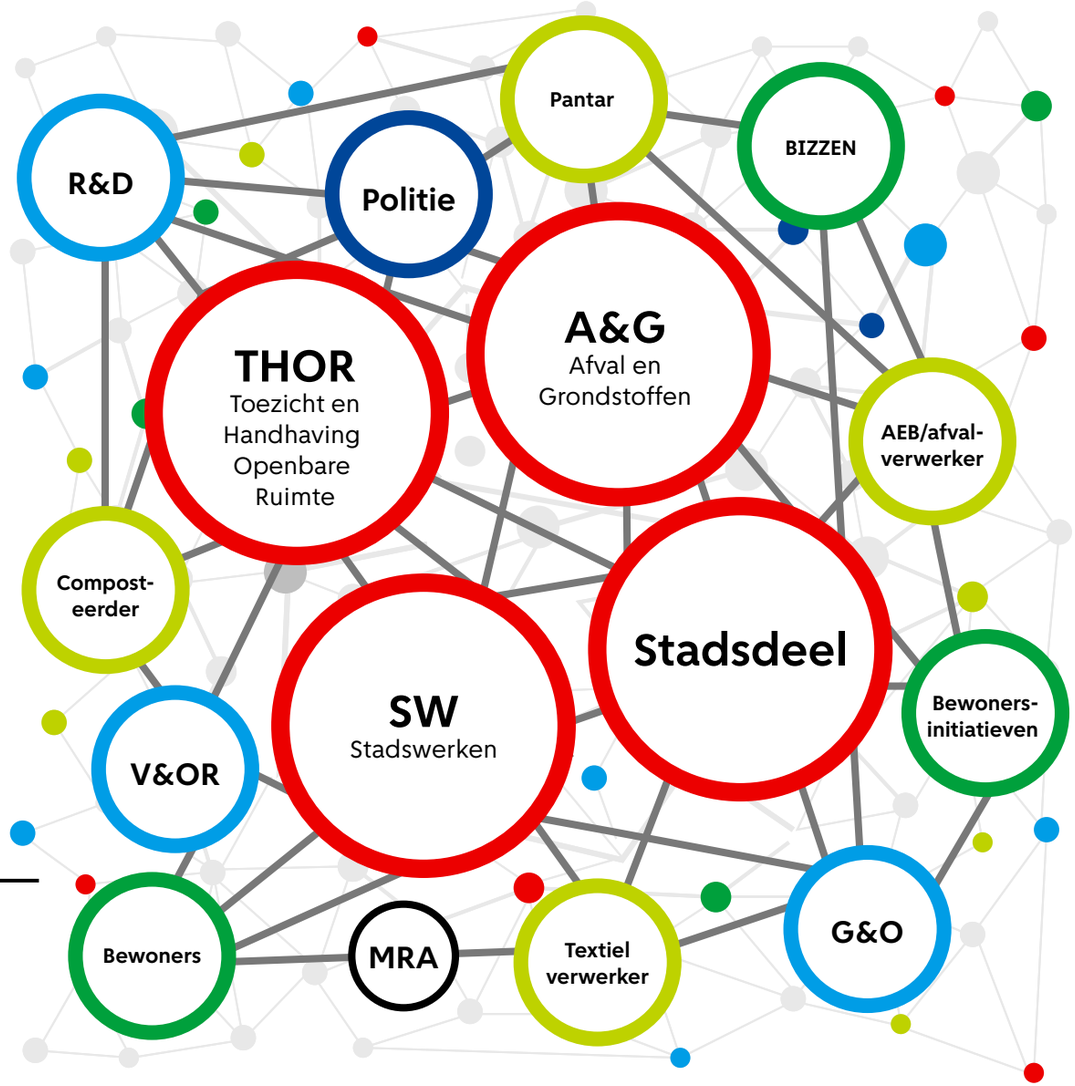
Professor of Transdisciplinary Innovation at the University of Technology Sydney’s TD School.

1.1 Genetwerkte problemen

Genetwerkte problemen vragen om meer en betere samenwerking. Afval en Grondstoffen en Stadswerken werken de komende jaren toe naar gezamenlijke plannen voor de afvalopgave in de stad én dezelfde momenten om deze plannen te bespreken en te besluiten over de inzet van capaciteit. Zo ontstaat er steeds beter inzicht in het afvalritme van het stadsdeel, de gezamenlijke opgave, wie wat doet en de mogelijkheid voor duidelijke bestuurlijke keuzes.

Naast de inzet van Afval en Grondstoffen en Stadswerken afzonderlijk, is een betere samenwerking in de keten onontbeerlijk voor het oplossen van deze genetwerkte problemen. De inzet van de directie Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte speelt hierin ook een rol. Dit afvalplan gaat over de inzet van de directie Afval en Grondstoffen, Stadswerken en de stadsdeelorganisaties. Voor 2023 geldt:

- De meest urgente afvalproblematiek vanuit het gebied, de gebiedsopgaven afval, zijn bij de gebieden opgehaald en opgenomen in dit afvalplan.
- De komende tijd werken we samen om deze gebiedsopgaven beter te duiden en een overlegstructuur te ontwikkelen waarin we de gebiedsopgaven en de voortgang bespreken.
- We werken aan een routekaart om de activiteiten van de 3 genoemde directies nog meer op elkaar aan te sluiten, zodat bestuurders integrale afwegingen kunnen maken.
- Op basis van de meer uitgewerkte gebiedsopgaven maken we een voorstel voor welke gebiedsopgaven er een gerichte aanpak komt.
- Het BOSS besluit voor welke gebiedsopgaven we een gerichte aanpak ontwikkelen.
- In 2023 maken we een routekaart waarin Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte, Stadswerken en Afval en Grondstoffen nog meer bij elkaar komen.
- We maken dilemma's en verbeterpunten duidelijk, zodat richting 2024 de samenwerking en de mogelijkheden voor integrale afwegingen verbeteren. Met dit verbeterde inzicht komt de stem van de bewoner meer terug in de plannen en stellen we bestuurders in staat te prioriteren en te sturen op de inzet van schaarse middelen.
- Voor verschillende aanpakken zijn behalve Afval en Grondstoffen, Stadswerken, THOR en het stadsdeel andere directies of stakeholders nodig. Deze zullen we vanuit de gebiedsopgaven en de aanpakken daarvoor identificeren en betrekken.

Bijschrift Illustratie van stakeholders die genetwerkt samenwerken aan de afvalopgaven in de stad.

1.2 Opgave afvalinzameling in Amsterdam

Binnen de gemeente Amsterdam is het schoonhouden van de stad belegd bij het cluster Stadsbeheer. Binnen het cluster zorgt de directie Afval en Grondstoffen voor de inzameling en duurzame verwerking van huishoudelijk afval, de directie Stadswerken voor het vegen van de straten en het legen van de prullenbakken en de directie Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte voor het toezicht houden op en het handhaven van de regels.

Naast de twee hoofddoelen - een duurzame stad door grondstoffen terug te winnen en een schone stad - zijn er nog een aantal opgaven op het gebied van afvalinzameling. Die beschrijven we in de volgende paragrafen.

Toezicht gemeenteraad

Het afval inzamelen en het schoonhouden van de stad is een enorme uitdaging. Sinds september 2021 staat de directie Afval en Grondstoffen onder verhoogd toezicht. Hier waren een aantal aanleidingen voor. De basiszaken en de financiën waren onvoldoende op orde, en een proef met dynamische (datagestuurde) inzameling zorgde voor veel klachten van bewoners en bedrijven en onvrede bij de eigen chauffeurs. Voor de basiszaken en de financiën wordt aan een verbeterplan gewerkt binnen de directie Afval en Grondstoffen. De proef met dynamisch inzamelen is inmiddels gestopt. Om uiteindelijk informatiegestuurd te kunnen inzamelen, moeten we eerst onze data op orde brengen. Daarbij maken we gebruik van de gebiedskennis van de chauffeurs en het aantal meldingen.

Vervanging oude containers

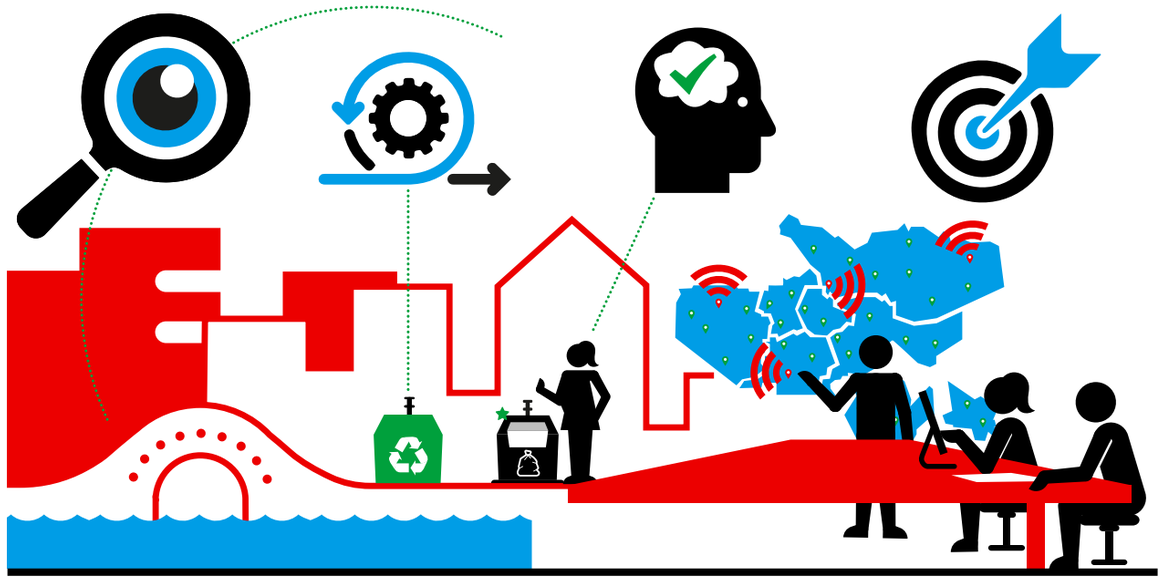
Het verder op orde brengen en houden van de kwantiteit en kwaliteit van de voertuigen en het personeel is een continue opgave. Daarnaast moeten we oude en minder veilige ondergrondse containers in Amsterdam vervangen voor nieuwe containers. Deze opgave is dusdanig urgent en groot dat het volledige team dat ondergrondse containers plaatst en vervangt, is vrijgemaakt om dit te realiseren. Het team plaatst nog wel containers bij nieuwbouwlocaties en bij herinrichtingsprojecten, maar nieuwe of losse projecten kunnen zij door de vervangingsopgave tot en met 2024 niet oppakken. Wat dit voor het stadsdeel betekent, komt terug in hoofdstuk 3.

Gedragsverandering Amsterdammers

Een andere belangrijke uitdaging is het gedrag van Amsterdammers, ondernemers en bezoekers. Bewoners en ondernemers bieden afval aan op dagen dat we niet inzamelen. Ondernemers maken misbruik van de huishoudelijke voorzieningen. Mensen dumpen grof huishoudelijk afval naast containers en in de openbare ruimte, en ze plaatsen karton veelvuldig naast containers of bieden het als grofvuil aan. Hierdoor moet de gemeente extra voertuigen en chauffeurs inzetten, die daardoor niet kunnen werken op de standaardroutes en inzameldagen. Dit is onderdeel van het genetwerkte probleem.

Minder sturen op incidenten

Binnen de gemeente geldt de afspraak dat meldingen binnen 72 uur opgelost moeten zijn. Verkeerd geplaatst en gedumpt afval in combinatie met de 72-uursafspraak zorgt ervoor dat medewerkers voornamelijk incidentgestuurd werken, maar ook dat ondanks die extra inzet het beeld leeft dat Amsterdam een vieze stad is. Met dit plan willen we bijdragen aan het minder incidentgestuurd inzetten van mensen en middelen en goed kijken naar de mogelijkheden die er zijn om slimmer samen te werken: vanaf de ontwerptafel van een gebied tot voorlichting aan bewoners over het aanbieden van afval.

1.3 Nu Straks en Later

Niet alleen moeten we de basis goed op orde brengen, we willen ook slimmer werken, verbeteren en beter samenwerken. En strategischer kijken naar afvalproblematiek.

Studentencomplexen en kamers die ongemeubileerd worden verhuurd, zijn een goed voorbeeld van wat we bedoelen met afvalritme. Tegen het eind van een semester zie je hele huisraden van vertrekkende studenten op straat liggen. Nu rijden inzamelvoertuigen en reinigers naar die overlastlocaties als we een melding ontvangen. Als we straks het netwerk beter in beeld krijgen, kunnen we wellicht afspraken maken met de verhuurders, de regels beter uitleggen en op voorhand extra containers plaatsen. Later willen we toe naar geen afval op straat, bijvoorbeeld door te sturen op gemeubileerde verhuur of op het overdragen van meubels van vertrekkende studenten aan nieuwe studenten.

Als je goed naar de stad kijkt, heeft elk gebied een eigen afvalritme. Dat ritme willen we herkennen, snappen en voelen. Zo kunnen we erop meebewegen en problemen vóór zijn. Daar is samenwerking voor nodig, een vernieuwde blik en kennis van inzameling, de bewoners en het stadsdeel. Om het afvalritme te herkennen, te snappen en te voelen, is ook tijd nodig. We maken in dit afvalplan dan ook onderscheid tussen Nu, Straks en Later. Wat pakken we **Nu** op in 2023-2024, wat pakken we **Straks** op in 2024-2026 en wat pakken we **Later** op na 2026.

Nu 2023

Sturen we op de basis op orde. We werken aan de opheffing van het verhoogde toezicht en aan het verbeterplan. We zorgen dat de financiële huishouding klopt, dat we zicht hebben op inkomsten en uitgaven en daar verantwoording over af kunnen leggen. We zijn als directie vindbaar voor collega's en stakeholders. We rijden routes op tijd en we zorgen voor samenwerking met collega-directies om gebieden kostenefficiënt schoon te houden.

We maken een start met het snappen van het afvalritme in de stadsdelen en hun gebieden. Door het stoppen van de proef dynamisch (datagestuurd) inzamelen, maken we nu meer dan ooit gebruik van de gebiedskennis van chauffeurs, hun teamleiders en de medewerkers die meldingen oppakken. Wat we ooit vanzelfsprekend vonden omdat we altijd zo gewerkt hebben, waarderen we nu als belangrijke kennis en input voor ons primaire proces. We maken een strategie voor grof afval en actualiseren onze communicatiestrategie.

Straks 2024

Sturen we verder op het verbeterplan, op innovatie, duurzaamheid en dienstverlening, en maken we een start met het goed meebewegen op het ritme van de stad. We hebben duidelijke kaders voor wat nodig is om afval in te zamelen. Er is een nieuwe strategie op grof afval, de afvalstroom waar de meeste meldingen en klachten over binnenkomen.

Die nieuwe en duidelijke kaders stellen ontwerpers in staat om bij herinrichting of in nieuwe gebieden afvalinzameling op een manier te ontwerpen waar de stad bij is gebaat. We sturen steeds meer op geen afval op straat en ophalen achter de voordeur. Binnen de keten van handhaving, inzameling en reiniging werken we goed samen om de stad schoon te houden. Gedragssturing is een belangrijk onderdeel van deze aanpak: we bewegen Amsterdammers om afval op de juiste manier en gescheiden aan te bieden. De gemeente ondersteunt bewoners en buurtteams die mee willen helpen om hun wijk schoon te houden.

Later 2025

Sturen we verder op strategisch inzetten voor een duurzame en schone stad. Amsterdam is met haar afval een belangrijke grondstoffenleverancier van de regio. Maar we zetten allereerst in op afvalpreventie: afval dat er niet is, hoef je ook niet te verwerken. Afval op straat behoort steeds meer tot het verleden. En afval dat Amsterdammers niet zelf naar de recyclepunten kunnen brengen, halen we op afspraak en achter de voordeur op. Goede samenwerking tussen gemeente, bewoners en bedrijven is vanzelfsprekend.

Stadsdeel Noord

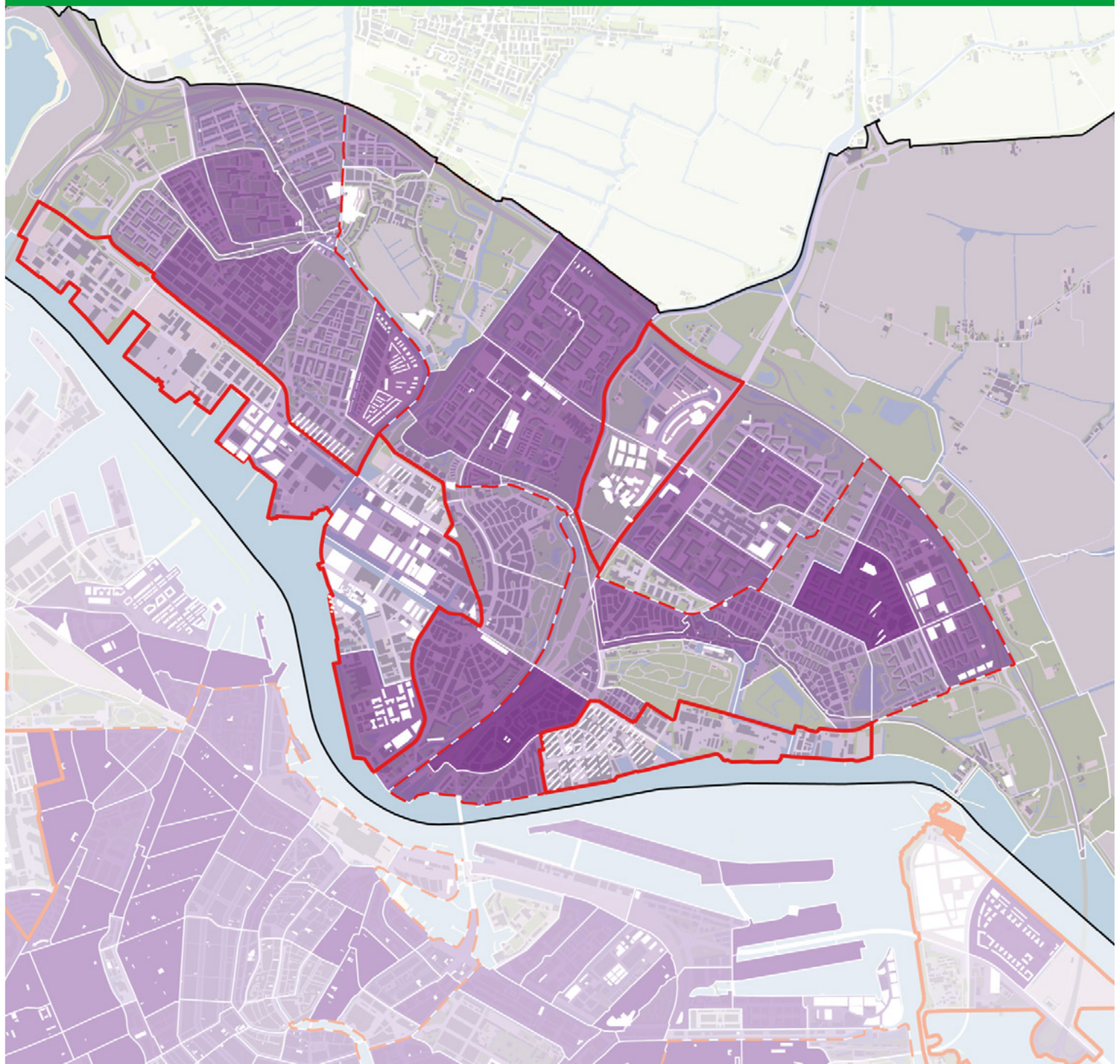

Stadsdeel Noord

2.1 Afvalcontext in Noord, wat speelt er in het stadsdeel?

Amsterdam Noord bestaat uit 3 gebieden, 15 wijken en 66 buurten. Het stadsdeel telt 106.888 inwoners verdeeld over 47.635 woningen op 6.382,85 ha.
De verblijversdichtheidindex is 20,(deze index duidt hoeveel mensen er wonen, werken en recreëren in een gebied, het Amsterdamse gemiddelde is 108).
Dit verandert in snel tempo door de gebieds-ontwikkeling. Bewoners gaven het stadsdeel in de laatste meting van 2021 een 6,3 op een schaal van 10 voor de schoonheid van de straten. Dat is gemiddeld in vergelijking met de rest van Amsterdam.

Dichtbevolkt en druk op openbare ruimte

Wie / waar wonen in stadsdeel

Bevolkingsdichtheid

- Hoogste dichtheid
- Boven gem. dichtheid
- Gemiddelde dichtheid
- Beneden gem. dichtheid
- Laagste dichtheid

Bevolkingsprognose

- Sterke groei
- (lichte krimp)

Gebiedsontwikkeling

- In aanbouw of inversteringsbesluit
- Verkenning of prinscipebesluit

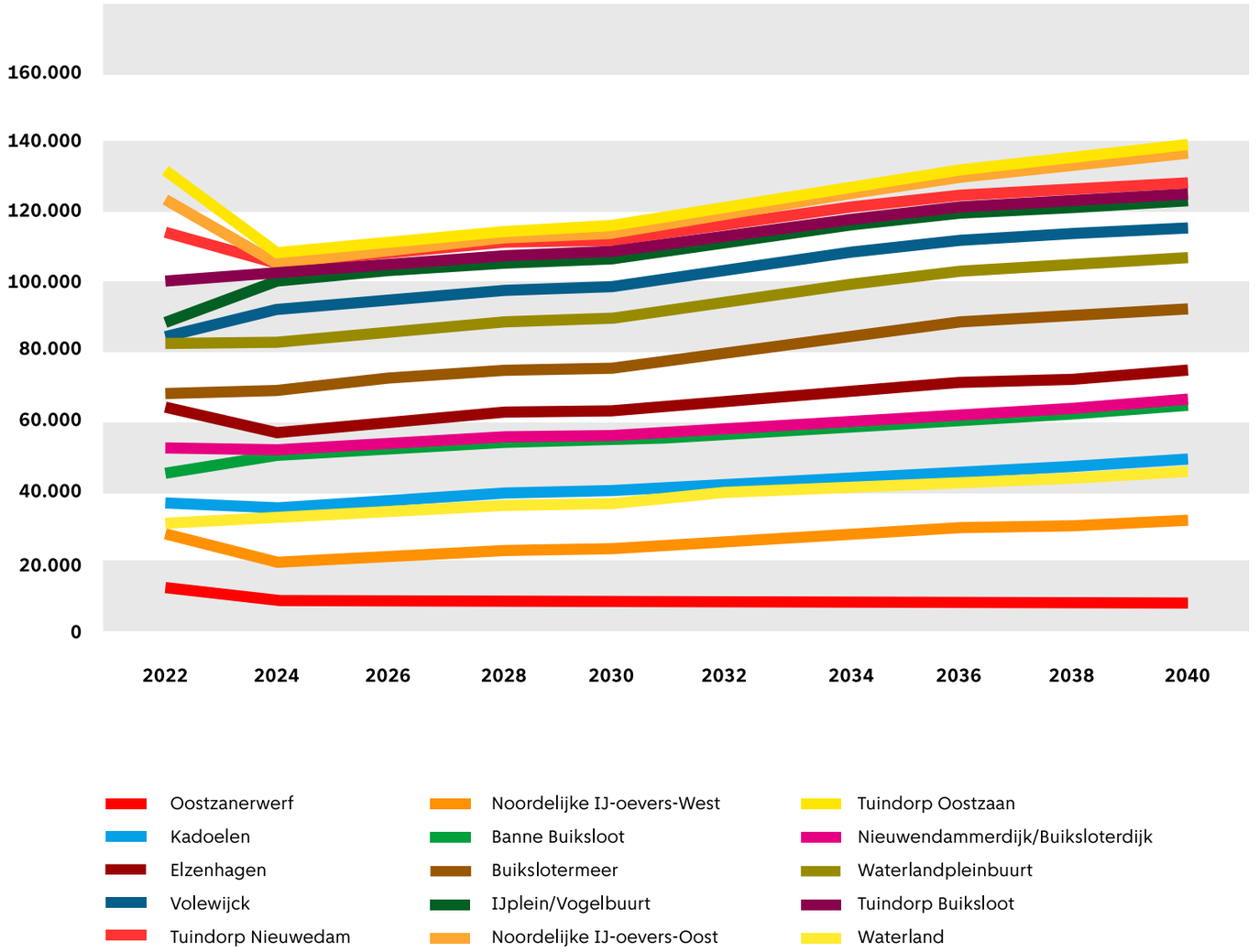
3 gebieden
15 wijken
66 buurten

106.888 inwoners
47.635 woningen

Groei inwoners per wijk

Deze grafiek laat de groei van Noord zien per buurt.

Demografische groei in de wijken van Noord

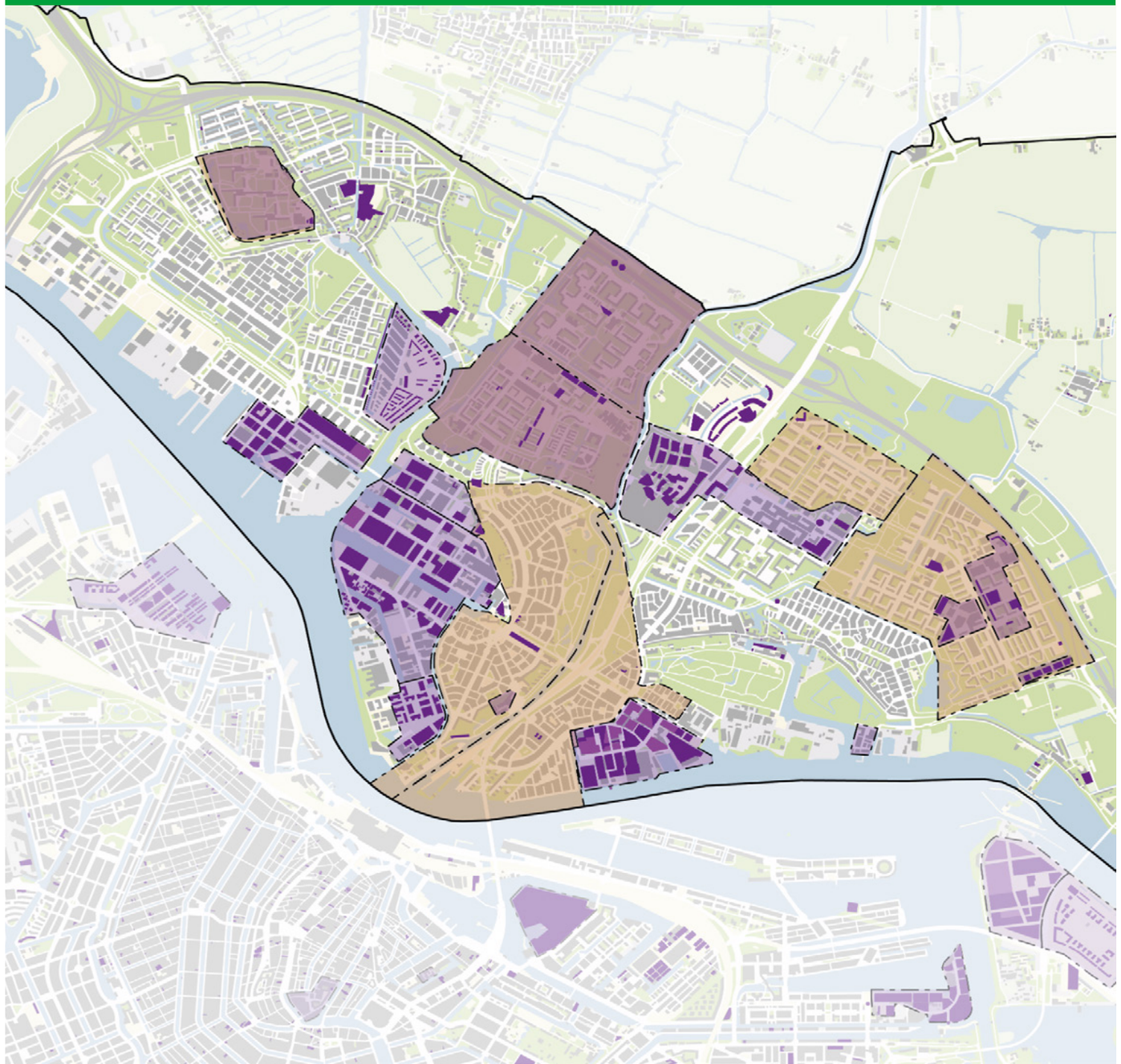

Gebiedsontwikkeling en nieuwbouw

Noord is een stadsdeel in ontwikkeling, met de gebiedsontwikkeling langs het IJ en de renovatie in de vele buurten. Daardoor is er een grote diversiteit qua samenstelling van de buurten. De groei is enorm; de dichtheden veranderen in rap tempo, net als de bevolkingssamenstelling, zowel qua cultuur als inkomen.

De kaart is een moment opname van de projecten die plaatsvinden in Noord.

Gebiedsontwikkeling Noord

Waar wordt er gebouwd?

Gebiedsontwikkeling in stadsdeel

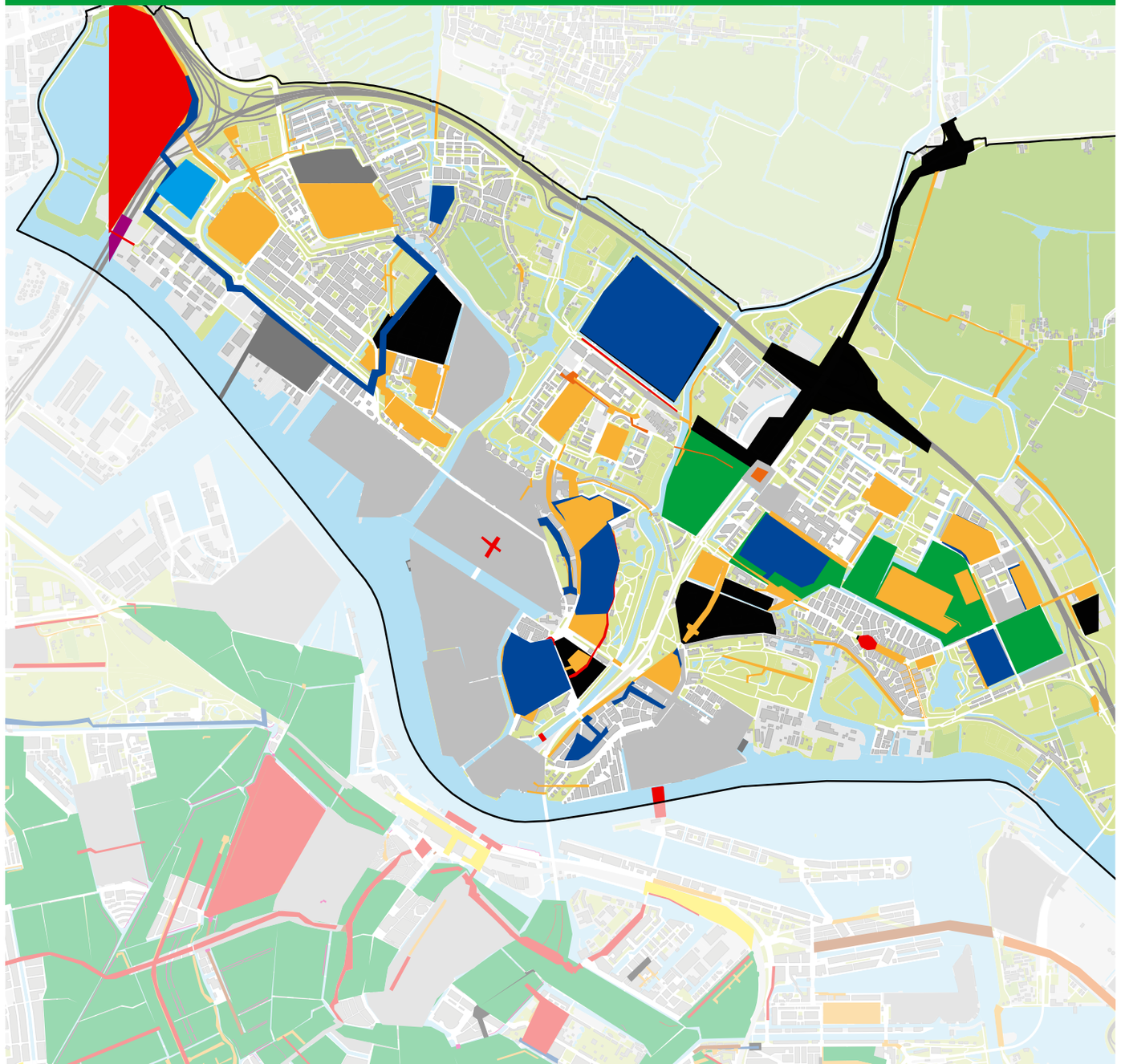
- Grootschalige gebiedsontwikkelig
- Ontwikkelbuurten
- Projecten

Projecten uit Primavera database

Openbare ruimte

In de openbare ruimte wordt zowel in bovengrond als ondergrond veel gewerkt. Afval en Grondstoffen houdt rekening met deze werkzaamheden. Deze kaart is een moment opname en geeft de complexiteit aan van het werken aan de openbare ruimte.

Waar wordt aan de openbare ruimte gewerkt?

Dynamiek openbare ruimte

Projectvoorstellen bekend bij gemeente Amsterdam

- Grond & Ontwikkeling
- Ruimte & Duurzaamheid
- Stadsdeel
- V&OR - ambtelijk
- V&OR kennis en kaders
- V&OR stedelijk beheer
- Liander gas
- Liander elektra
- Vattenfall
- Waternet
- Prog. Bruggen kademuren
- Metro
- Prorail
- Rijkswaterstaat

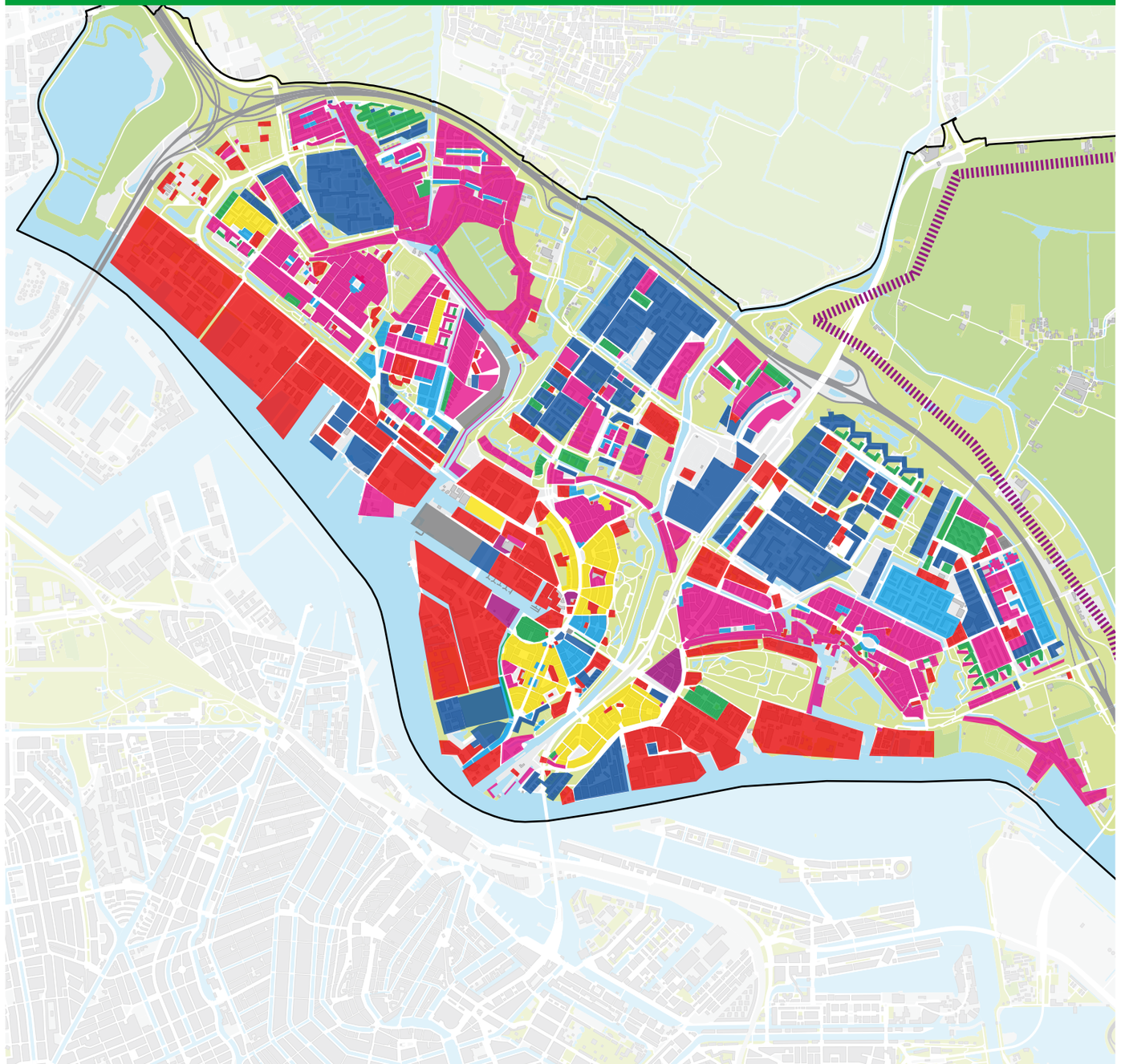
Selectie uit database stedelijke programmeren V&OR

* Alleen projectvoorstellen tot 2025
* PBI: exclusief PBI fase 0 en 1
* PLABERUM: excusief fase 0,1 en 2

Bebouwingstypologie

De bebouwingstypologie staat in relatie tot het afvalinzamelsysteem. Zo werkt in een wijk met hoge flats een ondergronds containereiland met een aantal rest-, papier- en glascontainers het beste.

Bebouwingstypologie

Legenda

- Laagbouw met tuin
- Gemengde bouw met en zonder tuin (1)
- Laagbouw zonder (toegankelijke) tuin
- Stapelbouw / portiek (2)(3)
- Hoogbouw (2)(3)(4)
- Industrie / bedrijf / zakelijk
- Nieuwbouw / onbekend
- Woonboten

2.2 Afvalopgaven vanuit stadsdeel Noord

In de Afvalplannen schetsen we een overzicht van de problemen die in het stadsdeel spelen. Dit overzicht is samengesteld op basis van de beschikbare data (SIA-meldingen, CROW-scores, ABP) en de beleving vanuit het gebied. Dit laatste door gesprekken met gebiedsteams, gebiedsbeheerders, bewoners en bedrijven. We maken onderscheid tussen drie categorieën opgaven.

- **Gebiedsopgave-afval**
- **Afvaloverlastlocaties**
- **Aanpak bijplaatsing**

2.2.1 Gebiedsopgaven

Gebiedsopgaven zijn genetwerkte problemen; er is sprake van meerdere eigenaren van zowel het probleem als de oplossing. Het zijn plekken waar het structureel misloopt en waar optimalisatie van de dienstverlening in de afvalketen niet heeft gezorgd voor verbetering. Hier zijn alle betrokken stakeholders (verschillende directies van de gemeente Amsterdam), bewoners en bedrijven gezamenlijk aan zet om het probleem te definiëren en daar oplossingen bij te bedenken. Deze aanpak vraagt om een lerende houding van alle betrokkenen en het gaat hier om een intensief, meerjarig verbetertraject. In Noord is op basis van gesprekken met gebied-scoördinatoren, gebiedsbeheerders, buurtconciërges en programmamanagers geïnventariseerd waar de grootste uitdagingen liggen. Hieruit zijn de volgende gebiedsopgaven naar voren gekomen.

Communicatie over Afval in kwetsbare wijken

Doelgroepgerichte aanpak, buurtgerichte participatie en rekening houdend met laaggeletterdheid, meertaligheid en digitale (on-)vaardigheden.

“Ongelijk investeren voor gelijke kansen” is van toepassing in veel van de oude wijken in Noord, zoals “De Kleine Wereld” en “Plan van Gool”. Het gaat hier om wijken waar veel arme gezinnen wonen en waar een hoog percentage van de inwoners laaggeletterdheid is. De meldingsbereidheid is er laag, omdat mensen andere prioriteiten hebben dan een leefbare buurt. Terwijl juist een leefbare buurt kansen kan bieden om uit de problemen te komen.

Het is bij de afval opgaven in deze buurten belangrijk om oog te hebben voor de manier van communiceren; of dat nou gaat over projecten of veranderingen in de dienstverlening, of om mensen te vragen om mee te doen met het vergroten van de leefbaarheid, bijvoorbeeld via containeradoptie.

- Laaggeletterdheid, meertaligheid en digitale (on-)vaardigheid meenemen als uitdaging in communicatie.
- Kansen benutten om schonere wijken te maken (containeradoptieprogramma of jeugdprogramma’s), met oog voor de buurtbewoners.
- Meldingsbereidheid verhogen(nb: Afval en Grondstoffen is niet afhankelijk van de meldingen bewoners om te weten wat er speelt in de buurten).

Locatie

De kleine wereld (diverse wijk), Plan van Gool (diverse wijk)l, Terrasdorp (laaggeletterdheid)

Betrokken partijen

Woningcorporaties, communicatie stadsdeel en A&G, Stadswerken, gebiedsmakelaars, jeugd.

Dump

Gekoppeld aan de snelle groei van Noord en de verhuis- en verbouwbewegingen, zien we veel papier, karton en grof afval, en een grote mate van dump van oneigenlijk aangeboden afval aan de randen van de stad. Het gaat in het laatste geval om verbouwafval (laminaat, stucwerk) waar eigenlijk stortkosten voor betaald moeten worden. In de wijken rond de uitvalswegen is hier al jaren overlast van en deze neemt toe naarmate er meer verbouwingen zijn in het stadsdeel.

Daarnaast zien we dat inwoners van randgemeenten afval dumpen in het stadsdeel. In die gemeenten betalen inwoners op een andere manier afvalstoffenheffing. Een gevolg is dat sommige mensen om kosten te ontlopen afval in Amsterdam bijplaatsen of in de containers gooien.

Locatie

oa Adelaarsweg , Akkerwindeweg

Betrokken partijen

THOR, Stadswerken, A&G Grof inzameling, Meldingen, gebiedsmakelaars, aannemers vertegenwoordiging.

Gebiedsontwikkeling

- *Interim Beheer bij gebiedsontwikkeling (bij renovatie, nieuwbouw, verbouw) Begeleiden in en uithuizen en beter coördineren van de werkzaamheden en inzamel momenten.*

De gebiedsontwikkeling in Noord is in volle gang; er worden de aankomende tijd 60.000 woningen bij gebouwd. Amsterdam Noord verdicht langs het IJ en rondom het CAN (Centraal Amsterdam Noord) gebied wordt veel nieuwbouw gerealiseerd. Tegelijkertijd zijn er veel ontwikkelbuurten waar gerenoveerd wordt door woningcorporaties. Dit betekent veel verhuisbewegingen met de daarbij komende afvalstromen: bouwafval, bedrijfsafval en verhuisafval (karton en grof afvalstromen)

Het interimbeheer rondom grotere gebiedsontwikkelingen (nieuwbouw en verbouw) is vaak niet goed geregeld. We willen betere afspraken maken met Grond en Ontwikkeling, woningcorporaties en het stadsdeel, zodat Afval en Grondstoffen ook beter kan inzamelen.

Locatie

De Punt, Elzenhagen Zuid

Betrokken partijen

woningcorporaties, G&O, SW, THOR
Projectontwikkelaars, pandbeheerders, bewoners,

- *Afval als randvoorwaarde in het ontwerp van de stadsplattegrond.*

Winkelcentrum Waterlandplein

Containers of andere inzamelvoorzieningen worden te laat mee ontworpen in de plattegrond in nieuwbouwgebieden. Dit veroorzaakt veel overlast en het kost veel moeite om dit achteraf te herstellen.

Locatie
oa CAN (Centrumgebied Amsterdam Noord), NDSM.

Betrokken partijen
R&D, V&OR, G&O, Stadswerken, projectontwikkelaars,A&G, stadsdeel.

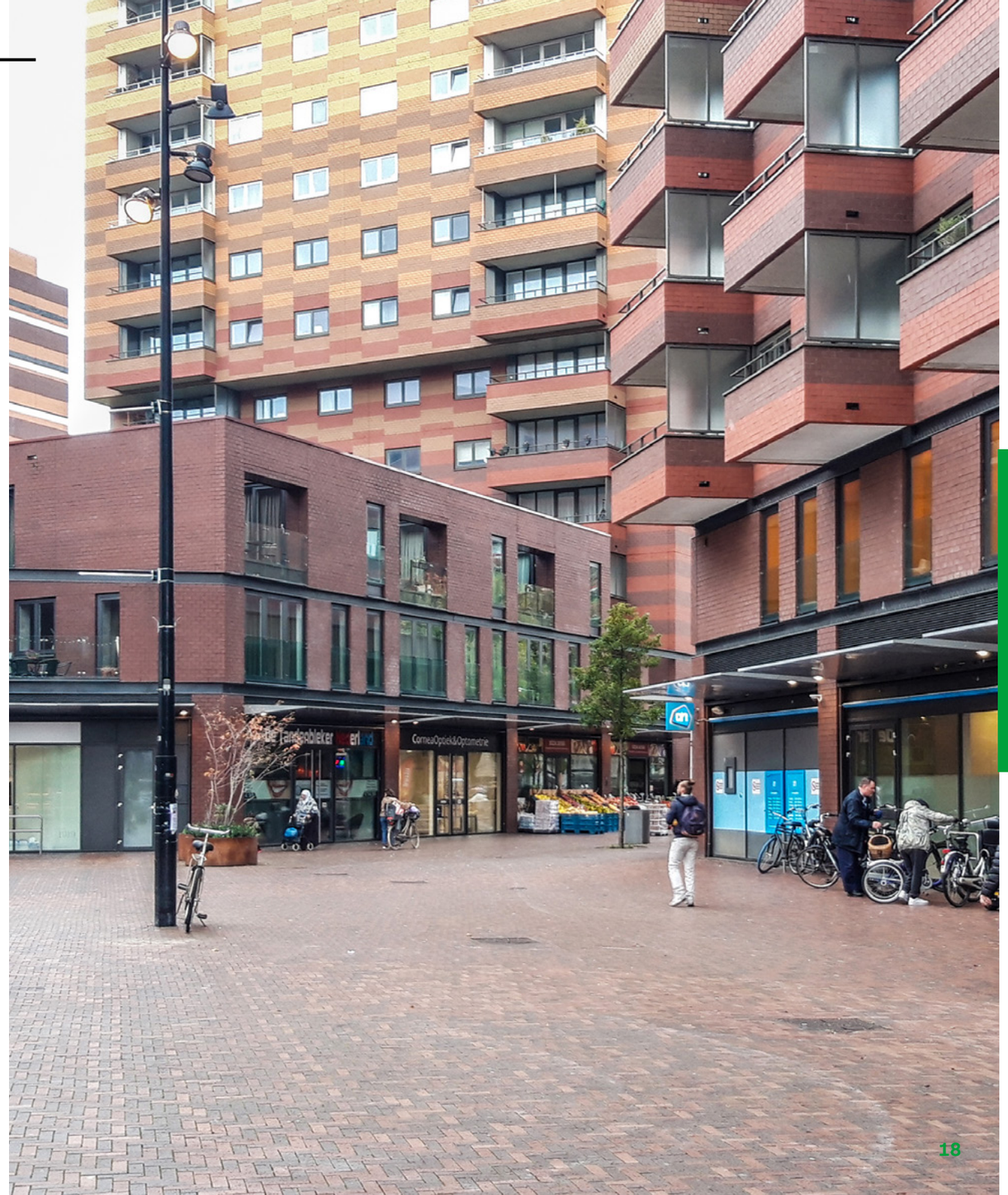
Winkelstraten en -gebieden aanpak
Het gaat hier om een combinatie van huishoudelijk en bedrijfsafval, samen met een intensief gebruikte openbare ruimte, die schoon moet blijven. Winkelgebieden Waterlandplein, de Banne moeten als totaal zone worden aangepakt samen met ondernemers (winkelstraatvereniging/BIZZen), betrokken bewoners, inzameling en reiniging.

Pilot verzoek om bedrijfsafval en huishoudelijk afval gezamenlijk in te zamelen, zoals in de negen straatjes is gedaan. Gewenst te kunnen Differentiëren met CROW doelen in het CAN Stationsgebied, als visitekaartje van Noord.

Locatie
o.a. Waterlandplein, Buikslotermeerplein CAN-gebied en Banne.

Betrokken partijen
stadsdeel, winkelstraatmanagers, winkelstraatverenigingen, Stadswerken, THOR, A&G, bedrijfsafvalinzamelaars.

2.2.2 Afvaloverlastlocaties

Afvaloverlastlocaties zijn probleemplekken of straten waar bewoners en ondernemers buikpijn van krijgen. Op deze plekken zijn de meldingen structureel en vragen ze om een optimalisatie van de dienstverlening van A&G, of om verbetering van de samenwerking in de afvalketen (THOR, A&G, SW). Hier liggen vaak veel kansen die nu nog onderbenut worden.

Vanuit de gebiedsteams kwamen ook algemene thema's naar voren, gerelateerd aan de verbetering van de samenwerking in de afvalketen en de dienstverlening van A&G.

- **Beter verbinden van programma's.** De communicatie tussen de verschillende onderdelen in de keten moet beter. Dus niet: ABP maakt tot 5 meter rondom de container schoon, maar meldt niet aan Stadswerken dat er daarbuiten nog veel zwerfafval ligt. We willen het treintje THOR-inzameling-reiniging weer beter laten lopen.

- **Kwaliteitsverbetering datagestuurd werken.** We willen ook rekening houden met kwalitatieve gebiedsdata en andere manieren van melden mogelijk maken: niet alleen per adres, maar ook per plein of straat kunnen melden dat er veel afval ligt.

2.2.3 Aanpak Bijplaatsingen

Amsterdam kent een Aanpak Bijplaatsingen (ABP), een samenwerking tussen Afval en Grondstoffen, Stadswerken en Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (THOR) om overlastlocaties waar veel afval naast containers wordt aangeboden aan te pakken. ABP richt zich op drie sporen:

1. **Basis op Orde**
   De containerlocaties zijn heel en schoon en worden tijdig geleegd.

2. **2. Operationeel**
   Met een aanpak op 3 niveaus monitoren we containerlocaties, voorzien we ze van aanvullende communicatie-uitingen en worden ze extra opgeknapt en geschouwd.

3. **Communicatie en gedragssturing**
   Met duidelijke communicatie informeren we bewoners extra over de aanbiedregels.

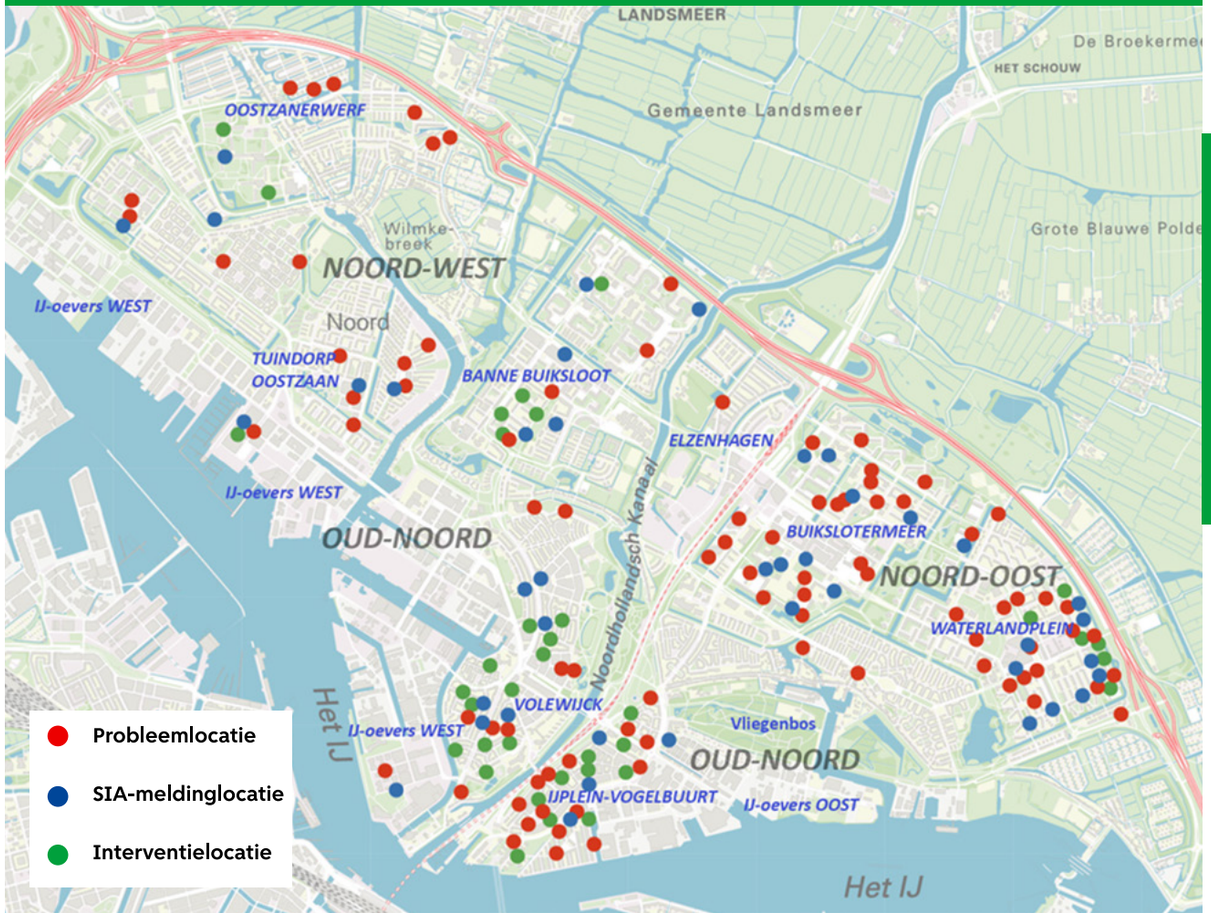
De drie voornoemde directies werken binnen het team ABP intensief samen. Onder de ABP vallen per stadsdeel tot 230 containers tegelijk. Dit zijn probleemlocaties, interventielocaties en locaties waar veel SIG-meldingen op komen.

A&G sorteert containers op basis van data en meldingen. Daarnaast kan een stadsdeel of gebiedsteam input geven om containers te laten plaatsen onder de ABP.

Op de kaart staan alle locaties die door de ABP probleemlocatie staan geregistreerd. Al deze locaties zijn meer dan 10 x gemeten afgelopen maanden. De lijst wordt gegenereerd vanuit data, de SIG-meldingen en gesprekken met de gebiedsteams. Het uitgangspunt van ABP is dat deze locaties minimaal 2 tot 3 keer per week worden bezocht. De gebiedsteams-gebiedsmakelaars is gevraagd of zij deze probleemlocaties herkennen en of ze iets missen op de lijst.

Uitgebreidere rapportage wordt tijdens de periodieke overleggen besproken en kan worden opgevraagd bij ABP.

Kaart probleemlocaties

“Iedereen heeft dagelijks met afval te maken. Als we onze schouders eronder zetten kunnen we ook samen zorgen voor schone en nette straten in Amsterdam Noord.”

Stadsdeelbestuurder Yassmine el Ksaihi en directeur Afval en Grondstoffen Gohdar Massom bij start vervangingsopgave Noord. Oude perscontainers worden vervangen door niet perscontainers.

2.3 Afvalopgave in Noord projecten A&G

In het afvalplan 2023 vertalen we het stedelijk beleid van van Afval en Grondstoffen naar het stadsdeel. Dit doen we via twee invalshoeken: enerzijds maken we de reguliere dienstverlening en ‘opgave’ van de directie A&G per stadsdeel inzichtelijk, anderzijds beschrijven we de plekken waar het structureel niet goed gaat , waar de gemeente het beter wil doen en waar een gerichte aanpak voor nodig is. Deze plekken zijn door de stadsdelen aangedragen. Dit zijn de gebiedsopgaven op het gebied van schoon.

Eerst volgt een overzicht van de lopende activiteiten die vanuit A&G zijn geïnitieerd. Het gaat hier veelal om basis op orde activiteiten. Waar van toepassing geven we aan wat er in Stadsdeel Noord gebeurt op het gebied van de lopende projecten.

Opgave en lopende projecten Afval en Grondstoffen

Afvalpreventie Beleid Nu 2023

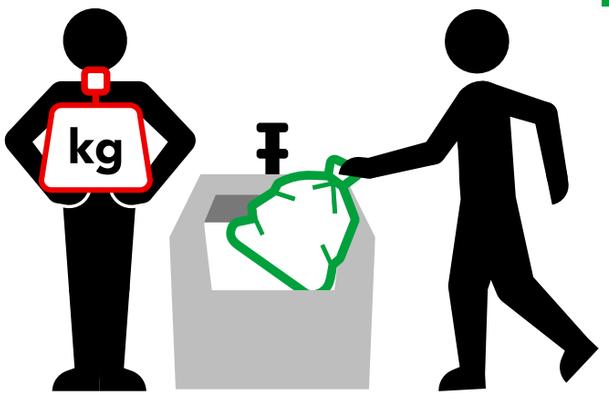
Cruciaal onderdeel van een circulaire economie is het voorkomen van afval (en zo ook afval op straat). Ondanks dat we streven naar minder (rest) afval en schone straten, parken, grachten en pleinen, is de hoeveelheid afval op straat en in de afvalbakken toegenomen. Samen produceren ruim 870.000 Amsterdammers elke dag zeker 856 ton afval. Dat zijn ruim 100 vuilniswagens vol. Eén kilo per persoon per dag. Het is een enorme logistieke opgave om dit afval elke dag in te zamelen, af te voeren, op een verantwoorde manier te (laten) verwerken en de stad weer schoon achter te laten.

In de eerste helft van 2023 verschijnt het afvalpreventieplan. Dit plan richt zich op het voorkomen van het afval op straat dat inwoners een doorn in het oog is en dat tot overlast op straat en milieudruk in de openbare ruimte leidt. Het gaat in op wat het handelingsperspectief is, zowel richting andere overheden, als lokaal, op stadsniveau. Bij de totstandkoming is de input van de stadsdelen meegenomen.

Regels voor aanbieden van afval actualiseren (uitvoeringsbesluiten en afvalwijzer online) Nu 2023

De basis hiervoor is de afvalstoffenverordening. Deze is geactualiseerd en op 15/16 maart vastgesteld in de gemeenteraad. Het uitvoeringsbesluit is de verdere uitwerking van de afvalstoffenverordening. Dit besluit bevat nog steeds vrij algemene regels over het aanbieden van afval. De uitwerking op adresniveau is opgenomen in de digitale afvalwijzer online. De vaststelling van het uitvoeringsbesluit en de uitwerking in de afvalwijzer vindt in het eerste half jaar van 2023 plaats. Hieraan vooraf gaat een inspraakprocedure met een adviesrol voor de stadsdeelcommissie. Het Dagelijks Bestuur stelt het uitvoeringsbesluit en de uitwerking in de afvalwijzer vast. Aandacht voor interne én externe communicatie hierbij is essentieel.

Communiceren met bewoners en bedrijven in Amsterdam is onlosmakelijk verbonden met het uitvoeren van een gedegen afvalbeleid; bekendheid met de aanbiedregels draagt bij aan de bewustwording van de gedeelde verantwoordelijkheid voor een schone stad. Ook maken we in 2023 scherpere afspraken als het gaat om handhaving en regels. De regelgeving houden we continu up to date, zodat deze altijd aansluit bij de actuele situatie. Vaststelling door het DB van Noord is voorzien in juni 2023.

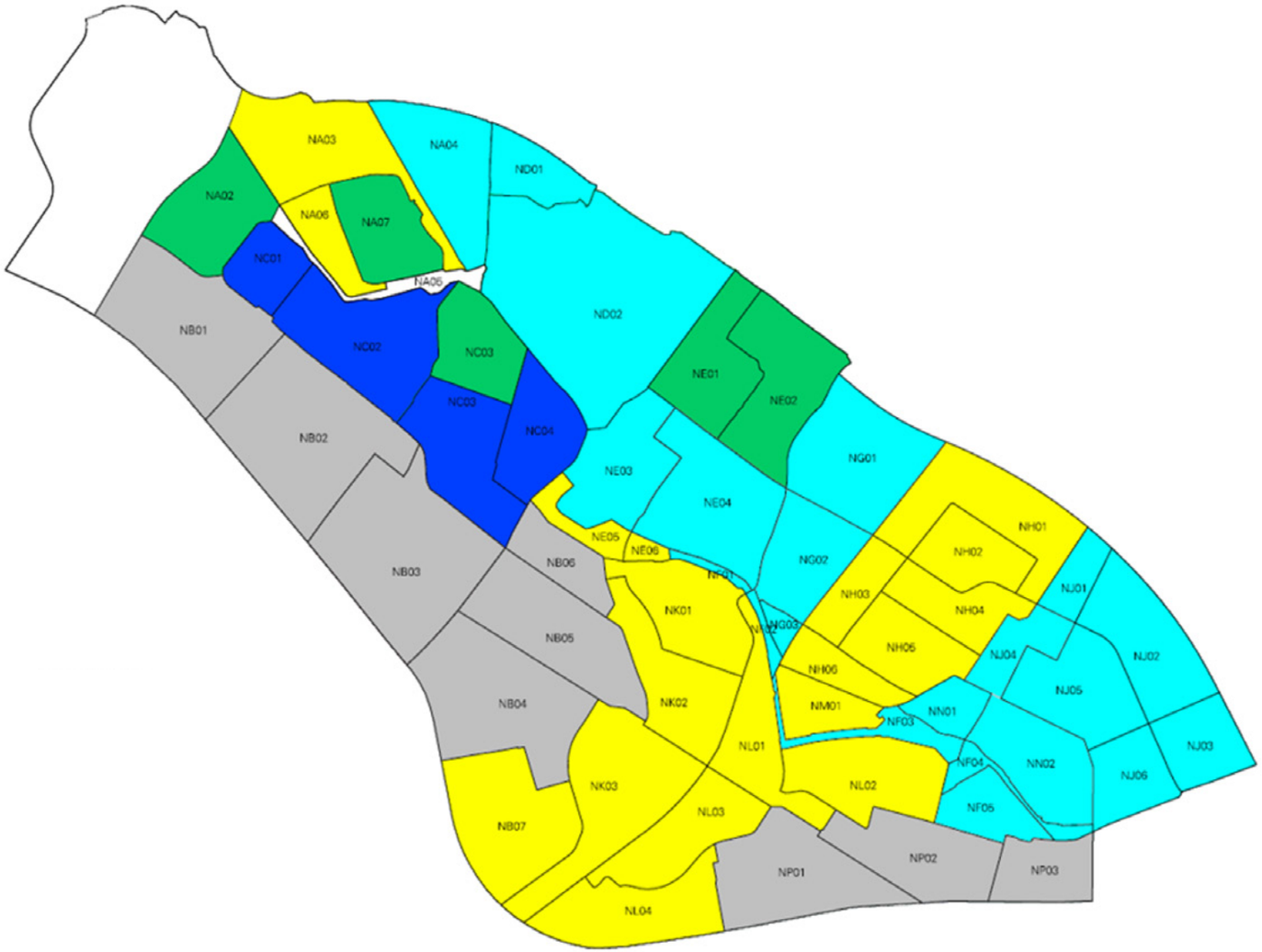

Vervangen, uniformeren en nieuw plaatsen van containers Nu 2023

In welke gebieden vindt dit plaats?
In de hele stad vervangt Team Realisatie oude ondergrondse containers door nieuwe, om de veiligheid te garanderen en het afvalsysteem gelijk te trekken.

In 2023 en 2024 ligt de focus van Team Realisatie met name op het inlopen van de achterstanden bij het vervangen van oude containers. Noord, Zuid en West hebben hierbij de hoogste prioriteit. In Noord gaat het om ongeveer 580 perscontainers en 180 glas- en papierbakken. Deze vervangingsopgave loopt tot eind 2024. Het team heeft ook een wettelijke taak bij nieuwbouwprojecten.

Kaart fasering/planning Noord

Kaart fasering/ planning

- 2022
- 2023
- 2024
- Afgerond
- Nieuwbouw en Ontwikkeling
- NL02 Grootschalige gebiedsontwikkelig

Aanbiedplekken en inzameling bij nieuwe of ontwikkelde gebieden

Het interim beheer rondom grotere gebiedsontwikkelingen (nieuwbouw en verbouw) is vaak niet goed geregeld. Door betere afspraken met Grond en Ontwikkeling, woningcorporaties en het stadsdeel, kan Afval en Grondstoffen beter inzamelen.

Bij de voorbereiding van gebiedsontwikkeling (uithuizen van mensen) komt veel huishoudelijk grof afval vrij. Tijdens de bouw is de aannemer verantwoordelijk voor het goed afvoeren van bouwafval. Na de bouw trekken mensen in de woning en vaak wordt er door kleinere aannemers dan nog geklust. Dit is bedrijfsafval, dus de verbouwende partij moet dit afvoeren, maar vaak belandt dit op straat. Dit is het oneigenlijk aanbieden van bedrijfsafval. Tijdens het inhuizen komt er veel karton en papier op straat te liggen dat niet in de papiercontainers past. Dit moet vanaf de start van de gebiedsontwikkeling goed afgestemd en geregeld zijn. Daarom gaan we afspraken maken over de werkwijze van afvalinzameling in de nieuwbouw, per project of ontwikkelgebied. Daarbij vinden we advisering en toetsing op het Plaberum belangrijk. De randvoorwaarde: voldoende capaciteit en expertise. Daarnaast is een goede relatie met en medewerking van R&D en G&O noodzakelijk. Per jaar plaatsen we ongeveer 250 extra containers bij in de hele stad.

Aanpak karton

Beleid Nu 2023, uitvoering Nu 2023

Op basis van een grondige analyse en kennis vermoeden we dat de problemen met het inzamelen van papier en karton veroorzaakt worden door een snel veranderende fractie (toename van aandeel karton binnen OPK) die niet goed past bij ons huidige inzamelmiddel (ondergrondse containers). Deze mismatch wordt veroorzaakt door een combinatie van factoren, er is er niet één aan te wijzen als hoofdoorzaak.

Om de kartonketen duurzamer, schoner en kostenefficiënter in te richten, hebben we 10 projecten opgezet die aangrijpen op de verschillende delen van de kartonketen. Deze projecten worden gemonitord met vier KPI's.

Preventie

1. Preventie door minder en herbruikbare verzenverpakkingen

Juist kunnen aanbieden

2. Kartonklipper
3. Communicatie en gedragsverandering
4. Voorbereiding inzameling via minicontainers

Effectief en efficiënt inzamelen

5. Aanpak grootste probleemlocaties
6. Plaatsen van bovengrondse containers
7. Richtlijnen voor inzet perscontainers
8. Inzameling grof tweede voertuig voor karton
9. Aanpassing binnenwerk containers
10. Nieuw ontwerp ondergrondse OPK-container

Hoogwaardig verwerken

KPI	Peilwaarde jan t/m aug 22	Doel
Aantal karton-bijplaatsingen	27%	≤10%
Aantal stremmingen	1,5%	<1%
Aantal volle containers	4,4%	<1%
Kg brongescheiden OPK t.o.v. totaal OPK	46%	>55%
Aantal SIA-Meldingen "papier container vol"	6.685	-30%

Grof afval
Beleid Nu 2023, uitvoering Straks 2024

We erkennen dat er grote problemen zijn op verschillende plekken in de stad rond het aanbieden van grof afval. Er zijn ongeveer 6000 plekken in de stad waar bewoners hun grof afval aanbieden. Het exacte aantal kennen we niet. We weten ook niet precies waar die aanbiedlocaties zijn. Het gaat om formeel aangewezen plekken, maar ook om plekken die in de loop der tijd zijn ontstaan. De aanbiedlocaties zijn op verschillende manieren aangegeven in de openbare ruimte of soms helemaal niet. Op dit moment worden deze aanbiedlocaties niet goed beheerd.

Uit ervaring weten we dat problemen met het aanbieden van grof afval niet minder worden door een brief te versturen aan de buurt of een bord te plaatsen. Het tegengaan van overlast van grof afval vraagt vaak een combinatie van aanpassingen van de openbare ruimte, herhaaldelijke gedragsinterventies en een goede monitoring. Op dit moment hebben we bij Afval en Grondstoffen niet de capaciteit om voor afzonderlijke aanbiedlocaties met problemen effectieve maatregelen te nemen. We willen dit groepsgewijs en buurtgericht gaan doen. We beginnen in 2023 met die plekken waar we nu niet op een veilige manier grof kunnen inzamelen.

Daarnaast stellen we in 2023 een strategie op voor het inzamelen en verwerken van grof afval zodat we meer grip krijgen op deze afvalstroom. We kijken naar de samenhang tussen de recyclepunten, de straatinzameling en het verwerken van grof afvalstromen.

Aanpak misbruik huishoudelijke inzamelmiddelen door bedrijven en dumpingen Straks 2024

We zien dat sommige bedrijven misbruik maken van huishoudelijke inzamelingen of afval dumpen. Het onderzoek hiernaar ronden we in 2023 af, waarna we aan de slag gaan met een voorstel voor maatregelen om dit misbruik te beperken. Vervolgens gaan we dit plan vaststellen en uitvoeren.

Groente, fruit, etensresten en tuinafvalinzameling Nu 2023

De voorbereiding voor de uitrol van minimaal 11.000 minicontainers in 2023 voor de inzameling van gfe-t is gestart.

Afval naar Oogst composteert het huishoudelijk gfe-t voor moestuinen in de buurt. Er zijn 11 Afval naar Oogst-plekken verdeeld over de stad: in de stadsdelen Nieuw-West, Noord, Oost, West en Zuidoost.

In 2022 zijn we in Landelijk Noord gestart met de inzameling van groente-, fruit-etensresten en tuinafval (gfe-t). Door middel van minirolcontainers zamelen we deze waardestroom in en brengen het naar een composteerbedrijf. In 2023 verhelpen we nog enkele kinderziektes en lossen we wat kleine problemen op, zoals het gebruik van minirolcontainers op de dijken bij de woonboten.

Containertuintjes Straks 2024

De containertuintjes lijken een goed en betaalbaar middel om bijplaatsingen tegen te gaan. Op dit moment loopt een tweede onderzoek met ruim 50 containertuintjes in Centrum, Zuid en Oost waarbij nader wordt gekeken naar de effectiviteit van de interventie, de business case en de benodigdheden voor mogelijk verdere uitrol. Uitkomsten van dit onderzoek zijn medio 2023 beschikbaar.

Huisvesting Straks 2024 en Later 2025

In een periode van vier jaar vindt een transitie plaats van de huisvesting (werflocaties) van cluster Stadsbeheer. Momenteel zijn er 37 uitvoeringslocaties, na de uitvoering van het transitieplan telt de gemeente Amsterdam op termijn 23 uitvoeringslocaties. Dat betekent dat een deel van de huidige werven sluit, een andere bestemming krijgt of wordt afgestoten. Daarnaast wordt er op een aantal plekken gestart met nieuwbouw of worden locaties verbouwd. Al met al wordt een verbeterslag gerealiseerd ten behoeve van een duurzaam, effectief en efficiënt stadsbeheer. Achterstallig onderhoud wordt weggewerkt waardoor de uitvoeringslocaties een prettige werkplek worden voor de medewerkers van het cluster welke aansluit bij de eisen van vandaag.

In Noord speelt:

- Aangepaste planvorming op de Toetsenbordweg: geen multifunctionele ruimte met Circulair Ambachtscentrum.

- Wel realisatie werf, overslagpunt en definitieve inrichting afvalpunt.

Containertuintjes helpen om bijplaatsingen tegen te gaan en werken mee aan buurtverbinding omdat er samen met de buurt voor de planten wordt gezorgd.

2.4 Aanpak: hoe gaan we de gebiedsopgaven en de afvaloverlastlocaties aanpakken?

Aanpak gebiedsopgaven

Gebiedsopgaven vragen om een andere aanpak dan de reguliere programma's en projecten binnen Amsterdam. Bij deze gebiedsopgaven is er sprake van een meervoudig probleem, waar verschillende ketenpartners bij betrokken zijn. De oplossing is niet per se voorhanden; daarbij hoort een proces dat ruimte biedt voor leren en aanpassen door te doen. Dit vraagt om een lerende, open houding van alle betrokken partijen, van bestuur tot uitvoering.

Kenmerken voor het verbeterproces van gebiedsopgaven

- Complexe en meervoudige opgave vraagt om een “andere” integrale aanpak, dit kan gaan over structurele of unieke problemen.
- Multi stakeholder omgeving, meerdere ketenpartners, bewoners en bedrijven zijn een onderdeel van het vraagstuk, het proces en/of de oplossing.
- Gebiedsgericht, de opgave vraagt om maatwerk in de wijk, buurt of gemeenschap.
- De opgave vraagt om een lerend en iteratief proces, waar in kleine stappen vooruit gewerkt wordt naar een verbetering maar waar ook terug gestapt kan worden daar waar het niet werkt om vervolgens te leren, aan te passen en te verbeteren.
- Datagedreven, er wordt vooraf duidelijk gemaakt wat er gemonitord en gemeten moet worden om succesvol te zijn in de doelstellingen (kwalitatief en kwantitatief).
- De aanpak is actiegericht, de stappen moeten snel leiden tot inzicht in verbetering door te doen.
- Lerende aanpak, ondanks dat de oplossing maatwerk kan zijn, wordt er actief geleerd in het proces om onderdelen, meetinstrumenten en processtappen uit te kunnen wisselen met andere projecten.

Aanpak Afvaloverlastlocaties

De Afvaloverlastlocaties worden gekoppeld aan het operationeel overleg met escalatie naar het Tactisch Overleg Schoon (TOS). Het TOS ziet toe op optimalisatie en het maken van verbeterslagen. Waar nodig sturen zij bij. De precieze uitwerking van deze aanpak is nog in ontwikkeling.

We hebben de ambitie om hierbij de samenwerking met bewoners en bedrijven aan te gaan. Nieuw-West test een nieuw proces om via een tweejaarlijkse “wasstraat” de Afvaloverlastlocaties door te nemen en te kijken welke partij hier iets in kan betekenen. Juist open en transparant met betrokken mensen afstemmen wie wat kan doen, kan de samenwerking verbeteren. Als hier een goede vorm uit is gekomen kan dit ook in stadsdeel Noord worden opgezet. Zo worden de bewoners en bedrijven meer eigenaar van de afval opgave en oplossing.

Papier en Karton wordt via de containers ingezameld. Droog papier en karton heeft de meeste waarde omdat dit goed verwerkt kan worden.

Samenwerken

3

Samenwerken

Samenwerken is onontbeerlijk. Zowel binnen Afval en Grondstoffen, met de andere betrokken directies en de collega's uit het gebied en zeker ook met bewoners en ondernemers.

Amsterdammers en ondernemers aan een schonere stad met meer hergebruik van waardevolle grondstoffen. Veel bewoners hebben ideeën over hoe ze hieraan bij kunnen dragen. Samen met de stadsdelen en stedelijke programma's brengen we deze ideeën een stap verder. Daarnaast hebben verschillende Amsterdammers een ondergrondse container geadopteerd die zij als containeradoptant beheren. Hiervoor krijgen ze materiaal van de gemeente Amsterdam en een sleutel van de afvalcontainers. De gemeente zorgt er ook voor dat deze adoptanten verzekerd zijn tijdens hun vrijwilligerswerk. Meldingen die zij doen via een speciaal nummer, handelen we met voorrang af.

In dit hoofdstuk gaan we in op de samenwerking tussen de verschillende partijen.

Teams van Stadswerken (reiniging en schoon) en Afval en Grondstoffen (inzameling) werken hand in hand om na grote evenementen als Koningsdag de stad snel schoon te krijgen.

3.1 Initiatieven van bewoners en bedrijven in Noord

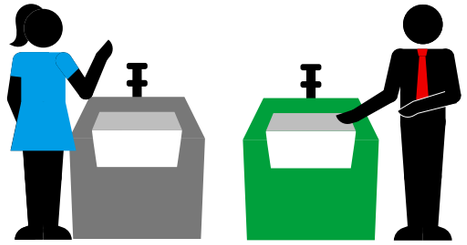
Via het programma ‘aanpak adoptie ondergrondse containers’ zijn veel mensen betrokken bij het schoonhouden van containerplaatsen. Daarnaast zijn er meerdere bewonersinitiatieven en bizzen actief bij het circulair en schoner maken van de buurten en straten. Hieronder staat een overzicht van de initiatieven waar Afval en Grondstoffen mee in contact staat.

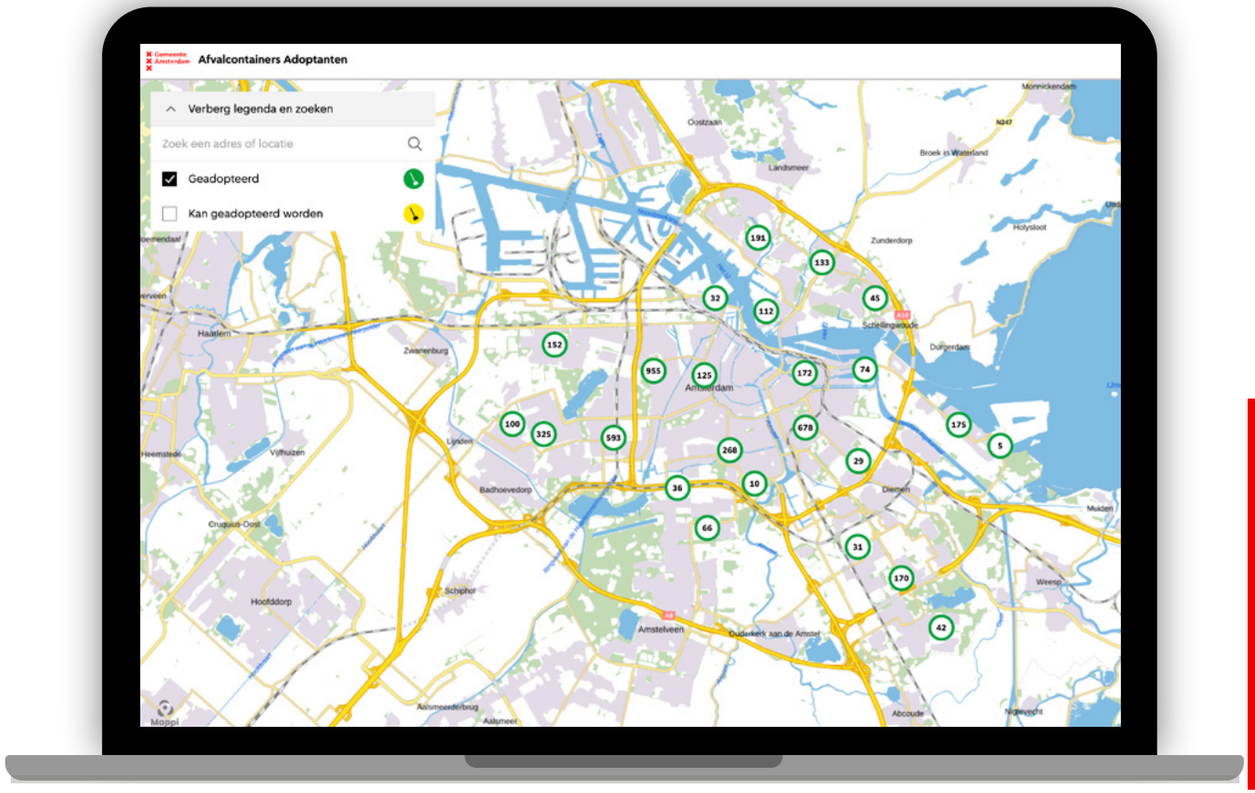
Bewonersinitiatieven en betrokken partijen

Verschillende bewonersinitiatieven helpen actief mee om de straten schoon te houden. Als er bewoners actief zijn, zie je dit terug op straat. Bewoners en bedrijven die zich actief inzetten voor een schone stad moeten we koesteren.

In januari 2023 telde Amsterdam **2.818 containeradoptanten**, waarvan **802** in West. Het grootste aantal adoptanten in de stad. Deze bewoners hebben samen **4.430 containers** geadopteerd.

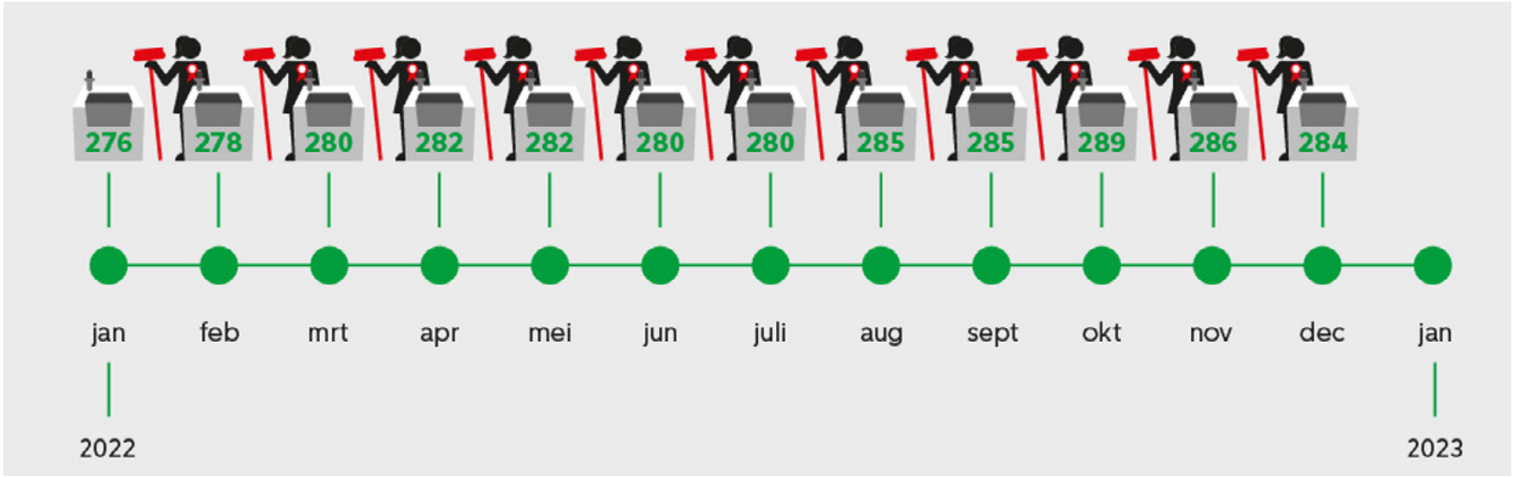
4.430
containers

Aanpak Adoptie ondergrondse containers

Het doel van de aanpak ‘Adoptie ondergrondse afvalcontainers’ is om Amsterdammers uit te nodigen mee te doen om hun eigen leefomgeving schoon te houden. Via participatie stimuleren we de betrokkenheid bij hun buurt en bij hun medebewoners. Het mes snijdt aan meerdere kanten: de straat wordt er schoner van,de kosten voor reiniging en afvalverwerking vallen op termijn wellicht lager uit en de leefbaarheid en sociale cohesie in de buurt nemen toe. Dit is wat de aanpak bijzonder maakt en aanvullend op de kerntaak ‘inzamelen en verwerken’.

Zwerfvuilsafari’s

Danielle Honselaar, een adoptant in Buiksloterham, organiseert “Zwerfvuilsafari’s” om mensen in de buurt bewust en verantwoordelijk te maken voor een schonere omgeving. Ze gebruikt een WhatsApp-groepje om acties te organiseren. Op nieuwjaarsdag hebben bewoners zo ook een opruimactie georganiseerd

Klean

Peter Smit, container adoptant uit Noord Banne Buiksloot is de oprichter van stichting Klean.

www.klean.nl

Actiegroep Molenwijk Schoner

Elke eerste zaterdag van de maand komen buurtbewoners onder aanvoering van Freek van Raam in actie om met grijpers en vuilniszakken langs de flats te gaan om zwerfafval van straat te prikken. De acties hebben effect, de wijk wordt schoner en wordt daarmee minder aantrekkelijk voor ratten en steeds meer bewoners tonen betrokkenheid. De groep is steeds in ontwikkeling. Volgende stappen worden gezet om ook afval dump van bedrijven tegen te gaan.

Meer info op **molenwijk.wordpress.com**

Buurtinitiatief Molenwijk
Schoner werken structureel met hart en ziel aan de strijd tegen afval dump oa bij de Bovenkruier

Foto door Femke Haccou

Buiksloterham Circulair

Buiksloterham op de Noordelijke IJ-oever, ooit het gebied met één van de meest vervuilende industrieën van Amsterdam, verandert naar een circulaire stadswijk voor wonen en werken.

Bewoners, bedrijven, (kennis)instellingen en de gemeente Amsterdam werken samen aan duurzame manieren om te leven, wonen en werken. De gezamenlijke doelen staan in het Manifest Circulair Buiksloterham.

Voorbeelden:

- hergebruik van water, voor toiletten en tuinen
- zorgen dat de wijk bestand is tegen stevige regenbuien
- zorgen voor groen dat bijdraagt aan biodiversiteit en koelte
- bewoners en bedrijven scheiden hun afval

www.amsterdam.nl/projecten/buiksloterham/circulair/

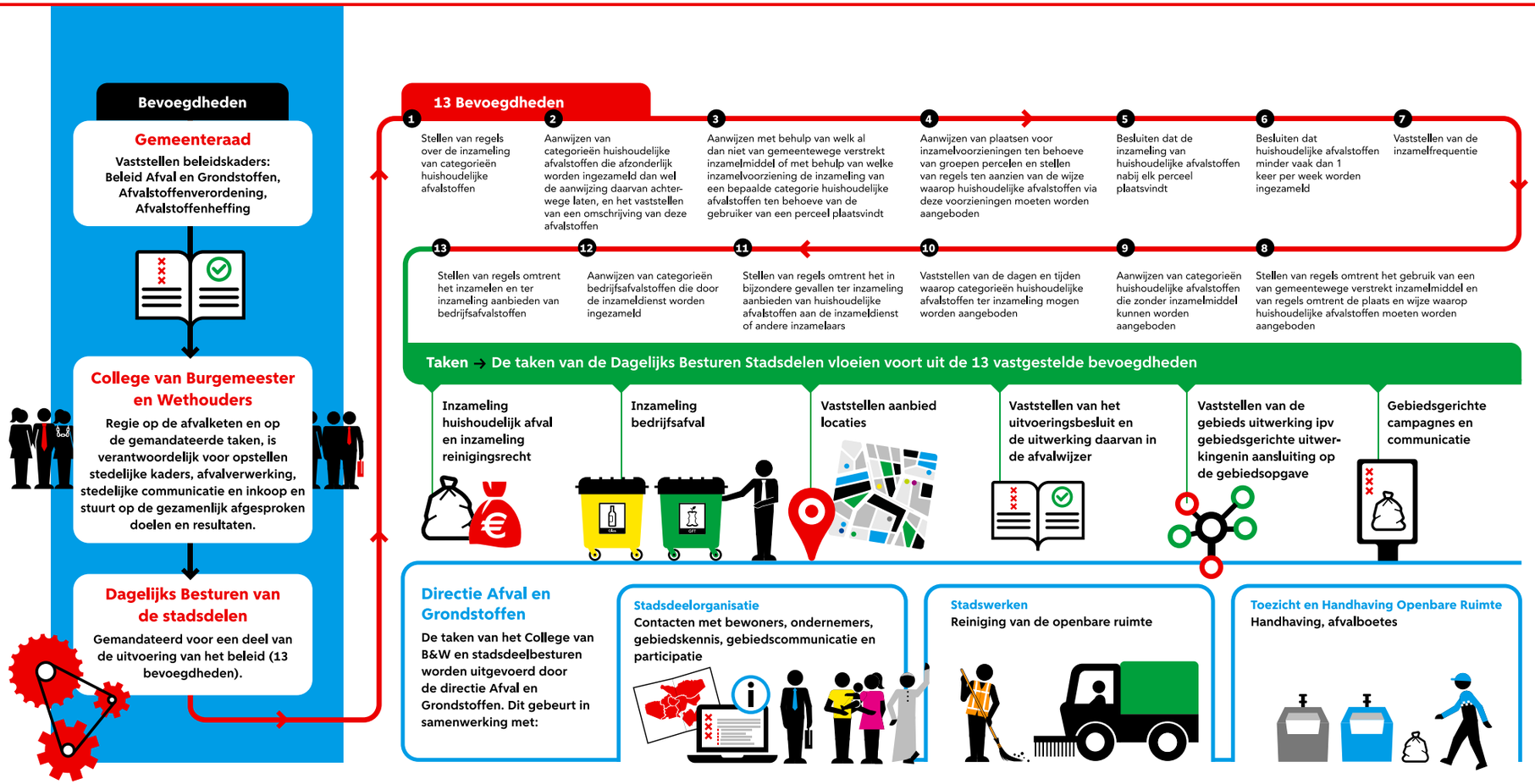

De Ceuvel circulaire broedplaats en start van een duurzame wijk.

3.2 Bestuurlijk

Afval is een van de meest zichtbare portefeuilles voor een bestuurder. Gaat het goed, dan hoor je er niets over, maar hebben we door ziekte, pech, verkeerde planning of een wegopbreking een container niet kunnen legen, dan ontstaat daar al snel ophoping van afval en vervuiling en krijgen stadsdeelbestuurders dat te horen. Daarom is ons er veel aan gelegen om bestuurders te informeren over zaken, om besluiten zorgvuldig en tijdig voor te bereiden en om elkaar snel op te zoeken wanneer er iets speelt. Dat doen we individueel per bestuurder via de staven, mappen en halfjaarlijkse gesprekken, maar vaak ook via het Bestuurlijk Overleg Stadsdelen Schoon (BOSS). Daar bespreken we verschillende onderdelen en resultaten met elkaar en nemen we gezamenlijk besluiten over de uitvoering.

De bestuurlijke taakverdeling is grofweg als volgt: de kaders zijn centraal opgesteld door de gemeenteraad en het college, en de uitvoering wordt afgestemd met de stadsdeelbesturen. De directie werkt dus voor 9 bestuurders als je Weesp daarbij optelt. De directeur Afval en Grondstoffen overlegt 2 keer per jaar met elke portefeuillehouder van de stadsdelen. Zij bespreken dan gebiedsgericht de Afvalplannen en de inzichten uit de monitor en andere data, om zo de staat van het afval te kunnen bepalen. Afval en Grondstoffen en Stadswerken werken samen met Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte toe naar integrale momenten waarop de resultaten en de inzet van de directies in het dagelijks bestuur worden besproken.

	Taken bevoegdheden
Gemeenteraad	Vaststellen beleidskaders: Beleid Afval en Grondstoffen, Afvalstoffenverordening, Afvalstoffenheffing
College	Regie op de afvalketen en op de gemandateerde taken, is verantwoordelijk voor opstellen stedelijke kaders, afvalverwerking, stedelijke communicatie en inkoop en stuurt op de gezamenlijk afgesproken doelen en resultaten.
Dagelijks besturen van de stadsdelen	Gemandateerd voor een deel van de uitvoering van het beleid door middel van 13 bevoegdheden en 5 taken, te weten: inzameling huishoudelijk afval en inzameling reinigingsrecht, inzameling bedrijfsafval, vaststellen aanbiedlocaties, vaststellen van het uitvoeringsbesluit en de uitwerking daarvan in de afvalwijzer, vaststellen van het Afvalplan ipv gebiedsgerichte uitwerkingen, in aansluiting op de gebiedsopgave en gebiedsgerichte campagnes en communicatie.
Stadsdeelcommissie	Adviseert het DB van het stadsdeel.

3.3 Stadswerken

Stadswerken

Stadswerken is verantwoordelijk voor het dagelijks beheer van de openbare ruimte. Stadswerkers vegen de straat, legen prullenbakken, verwijderen onkruid, snoeien het groen, planten bomen, repareren gaten in wegen, plaatsen borden, smeren de bruggen, beheren de markten en we zorgen dat speeltoestellen geen mankementen vertonen. De Stadswerkers doen dit werk met de ondersteuning van voorraadbeheerders, wagenparkbeheerders, informatie-experts, planners, schouwers en medewerkers die meldingen en klachten behandelen. gezamenlijk wordt gezorgd voor een schone, veilige, groene en leefbare stad.

We werken bij Stadswerken vanuit de bedoeling: “Een aangename openbare ruimte die uitnodigt om goed voor te zorgen”. Om dat te kunnen doen willen we een moderne beheerorganisatie zijn, waar we werken met vakmensen.

Doelen en resultaten (schoon)

Het Beleidskader “1Amsterdam Heel & Schoon” (2017) is het kader voor onderhoud, reiniging en assetmanagement. In dit kader hebben we vastgelegd dat we de landelijke CROW-normen gebruiken om de ambities op het gebied van beheer te formuleren. A is de hoogste graad en betekent 100% schoon. D is het laagste niveau en betekent vuil.

We hebben in de Begroting 2023 als doelstelling vastgesteld dat alle gebieden minimaal 80% op niveau B moeten scoren (volgens de CROW-systematiek). Onafhankelijke metingen stellen dit niveau vast. Daarbij wordt gekeken naar zwerfafval grof en hoe vol de prullenbakken zitten (vullingsgraad).

“Een aangename openbare ruimte die uitnodigt om goed voor te zorgen”

In 2022 haalden we de volgende resultaten:

Wijk	Zwerfafval Grof (B-niveau)	Vullingsgraad prullenbakken (B-niveau)
Centrum	84%	86%
Nieuw-West	85%	93%
Noord	95%	86%
Oost	93%	89%
Weesp	95%	96%
West	85%	88%
Zuid	92%	89%
Zuidoost	90%	92%
Amsterdam	**90%**	**90%**

Contact, informatie en overleg

De directeur van Stadswerken stemt op halfjaarlijkse basis af met de portefeuillehouders openbare ruimte in de stadsdelen. In dit gesprek informeert de directeur de stadsdeelbesturen over de doelen en resultaten rondom het dagelijks beheer van de hele openbare ruimte. Het stelt het bestuur in staat hierop te sturen. De toelichting op o.a. de reiniging vindt plaats op basis van wederzijdse ervaringen en beschikbare resultaten die zijn samengevat in een factsheet.

Gebiedsgericht werken is één van de pijlers waarop Stadswerken is gebouwd. Zo is zijn de uitvoerende afdelingen per gebied georganiseerd. Zo kunnen we snel inspelen op gebied specifieke zaken of problemen. Daarnaast werken er binnen Stadswerken mensen die de problematiek op gebiedsniveau kunnen signaleren en opvolgen, zoals de buurtconciërges en de medewerkers kwaliteit schoon. Medewerkers van Stadswerken en de Stadsdelen lopen regelmatig samen in de buurt om eventuele knelpunten te signaleren. We volgen de acties die daaruit voortkomen, op.

Gebiedsbeheerder

Eén van die gebied specifieke functies is de gebiedsbeheerder. Bij deze persoon komen zaken die spelen op het gebied van dagelijks beheer samen. De gebiedsbeheerder heeft nauw contact met de gebiedsteams van het stadsdeel en andere ketenpartners (zoals V&OR en THOR) over het beheer van de openbare ruimte. De gebiedsbeheerder is de vooruitgeschoven post van Stadswerken in de gebieden en draagt zo zorg voor de afstemming van het integrale beheer met de partijen die rond dagelijks beheer in het gebied actief zijn (schoon, infra en civiel en groen). De gebiedsbeheerder is ook het eerste aanspreekpunt voor de stadsdeelbestuurders en zorgt ervoor dat actualiteiten tijdig worden gecommuniceerd.

Activiteiten Schoon

Schoon

De teams Schoon werken gebiedsgericht en verrichten dagelijkse reinigings- en schoonmaakwerkzaamheden in de openbare ruimte van de stad, om de met het bestuur afgesproken kwaliteit te realiseren. We reinigen straten, pleinen en markten. Daarnaast vinden reinigingswerkzaamheden plaats bij evenementen, demonstraties en herdenkingen. Ook zien we toe op alle schoonactiviteiten die in het kader van het dagelijks beheer die door derden wordt uitgevoerd zoals door Pantar.

Voor elk gebied maken we uitvoeringsplannen op basis van de gebiedsopgaven en -prioriteiten. Gedurende het jaar passen we de verschillende uitvoeringsplannen zo nodig aan de hand van de beeldkwaliteit of voorspellingen (forecasting) aan, zodat we daar kunnen werken waar het hardst nodig is.

Prullenbakken

Alle prullenbakken in de stad worden regelmatig vervangen. Daarbij kijken we ook welke bakken waar nodig zijn. De mogelijkheden waarbinnen dat kan, is opgenomen in het stedelijke kader. De planning leggen we vast in een vervangingsplan.

Het stadsdeel en Stadswerken kunnen afspreken op welke plekken prullenbakken een attentieverhogende waarde zouden moeten hebben, zodat ze goed opvallen. Ook hier gelden bepaalde spelregels voor, zo mogen deze prullenbakken alleen in drukke gebieden staan. De uitwerking kan worden afgestemd met de gebiedsbeheerder. In de zomermaanden plaatsen we in enkele parken en recreatiegebieden ook tijdelijk grotere afvalboeien, of extra bakken om overlast door zwerfvuil te voorkomen. Daar is een communicatiecampagne aan verbonden, om Amsterdammers en bezoekers bewust te maken van het juist aanbieden van afval in de parken en recreatiegebieden, zoals stadsstranden.

Onkruid en blad op verhardingen verwijderen.

Met warm water zonder chemische middelen zorgen we dat het onkruid in de voegen van de verhardingen beperkt blijft. Dit is met name een uitdaging met vochtig en warm weer, waarbij onkruid goed gedijt. We ruimen herfstbladeren op wanneer dat nodig is om gladheid te voorkomen of verstikking van gazons. We laten echter bladeren zoveel mogelijk liggen waar dat kan, bijvoorbeeld in groen- of bosvakken. Gevallen bladeren leveren zo een bijdrage aan de biodiversiteit in de stad.

Tegengaan van wildplak en graffiti

Stadswerken verwijdert provocerende leuzen in de openbare ruimte. De uitvoering vindt planmatig en gebiedsgericht plaats. Stadswerken verwijdert ook bekladding en wildpak op gemeentelijke eigendommen op basis van meldingen van burgers. In 2023 waren dat 3665 meldingen in heel Amsterdam.
In 2023 waren dat 3665 meldingen in heel Amsterdam.

Tegengaan van drijfvuil
De wateren van Amsterdam zijn onderdeel van de openbare ruimte. Zwerfvuil op het oppervlaktewater (drijfvuil) ruimen we op basis van meldingen van burgers op met een visnet. In 2022 kwamen er 403 meldingen binnen in de hele stad. Grofvuil, zoals fietsen of bankstellen in het water, registeren we eerst en daarna ruimen we meerdere locaties tegelijk op.

Toiletten
Stadswerken houdt naast de straat ook de gemeentelijke urinoirs (plaskrullen) en toiletten schoon. Daarnaast zorgen we in het zomerseizoen voor de plaatsing en de reiniging van mobiele toiletten in enkele parken.

Buurtconciërges
In gebieden met een hoge gebruiksdruk is een buurtconciërge actief. De buurtconciërge signaleert en registreert knelpunten, zoekt naar oplossingen en handelt deze (indien mogelijk) zelf af. Omdat de vraag naar buurtconciërges vanuit de gebieden groter is dan het aantal beschikbare buurtconciërges, verdelen we de inzet op basis van een aantal criteria. Het gaat dan om gebieden waar de gebruiksdruk hoog is, het onderhoudsniveau structureel niet gehaald wordt, of gebieden die vanuit het bestuur zijn of worden aangewezen als aandachtsgebied.

Faciliteren bewoners
Stadswerken faciliteert bewoners die mee willen helpen met het opruimen van zwerfafval. Zij krijgen een grijper en een ring in bruikleen. Ten opzichte van vorig jaar signaleren we een toename van deze aanvragen. De prognose is dat dit alleen maar verder zal groeien. Dit is deels een gevolg van bewustwordingscampagnes. Daarnaast zien we dat Amsterdammers sinds de coronatijd meer initiatief nemen om samen met buurtgenoten hun omgeving schoon te maken en te houden.

3.4 Ambtelijk

Op ambtelijk niveau zijn er verschillende overleggen waarin het thema afval wordt besproken, op strategisch, tactisch en operationeel niveau.

Op clusterniveau is er de **kopgroep Stadsbeheer**, waar thema's gemeentebreed worden besproken. Er zijn ook verschillende thema-overleggen waarin de directies en stadsdelen elkaar spreken.

1. Ketenoverleg openbare ruimte

Frequentie: 8 keer per jaar.
Dit is een overleg tussen de directeuren van THOR, Afval en Grondstoffen en Stadswerken en 1 à 2 stadsdeeldirecteuren.

Doel: de dienstverlening rondom schoon, heel en veilig wordt stadsbreed besproken. In het overleg worden strategische besluiten genomen en gezamenlijke acties bepaald om de dienstverlening naar de gestelde doelen te loodsen. Het overleg is ook een escalatieroute voor problemen die uniek of politiek gevoelig zijn of die niet structureel via optimalisatie op kunnen worden gepakt.

2. Tactisch Overleg Schoon (TOS)
Dit overleg is in ontwikkeling.

Betrokkenen: de afdelingsmanagers van de verschillende directies.

Doel: optimaliseren van de afvalketen, verbeteren dienstverlening.

Escalatieroute voor problemen die structureel zijn en niet in het operationeel overleg opgelost kunnen worden.

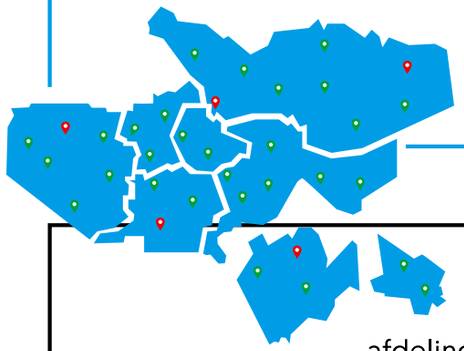
3. Operationeel Overleg Schoon, Heel en Veilig tafel

Frequentie elke twee weken

Betrokken: teamleiders inzameling A&G,Gebiedsbeheerders SW, Buurtconciërges SW, Groenonderhoud SW, toezichthouders THOR, programmamanager gebied A&G.

Doel: dagelijkse verbeterpunten bespreken rondom schoon, heel en veilig in de openbare ruimte, meldingen doornemen, operationele afspraken maken om dienstverlening soepeler te laten lopen en structurele problemen benoemen om te escaleren naar een ander niveau wanneer nodig.

Procesplaat Afval overlastlocaties

Clusteroverleg

Frequentie 1 keer per maand

Directeuren Stadswerken, Afval en Grondstoffen, THOR stedelijk directeur, directeur stadsdelen, dienstverlening & belastingen

Besproken wordt:
- Voortgang Gebiedsopgaven
- Lijst niet op te lossen locaties uit TOS
- Vervolgacties worden uitgezet

Tactisch Overleg Schoon

Frequentie 1 keer per maand

afdelingshoofden Inzameling A&G, schoon Stadswerken, Handhaving THOR

Besproken wordt:
- Voortgang Gebiedsopgaven
- Lijst niet op te lossen locaties uit OO's
- Vervolgacties worden uitgezet

Als oplossen niet lukt:
- Onderbouwd opschalen naar Ketenoverleg

Noord	Nieuw-West	West	Centrum	Zuid	Oost	Zuidoost
freq: 1x per 2 weken	freq: 1x per 2 weken	freq: 1x per 2 weken	freq: 1x per 2 weken	freq: 1x per 2 weken	freq: 1x per 2 weken	freq: 1x per 2 weken

Meldingen worden:
- opgepakt en opgelost,
- doorgezet naar ABP
- aangemerkt als Afval Overlast Locatie

Operationeel Overleg

Deelnemers o.a. kwaliteitsmanager schoon (SW), teamleider inzameling (A&G), teamleider grof (A&G), teamleider schoon (SW), teamleider groen(SW), Buurtconciërge (SW), THOR

Als oplossen niet lukt:
- Onderbouwd opschalen naar TOS

SIG meldingen bewoners, buurtcongiërges, gebiedsmakelaars, stadsdelen, bestuurders etc

Terugkerende meldingen
- afval en reiniging door derden en eigen mensen

3.5 Gebiedsgerichte communicatie

Naast de genoemde overleggen vindt verdere afstemming plaats via projecten en programma's en via de programmamanagers gebied, gebiedsbeheerders en programmamanagers realisatie

Afval en Grondstoffen heeft sinds de zomer van 2022 3 programmamanagers gebied die aanspreekpunt en accounthouder zijn bij alles wat er speelt binnen A&G en het stadsdeel. Zij hebben de 7 stadsdelen en Weesp onderling verdeeld.

Afval en Grondstoffen heeft een communicatiestrategie die vooral project-, programma- en fractiegestuurd is ingericht. Dit heeft een aantal jaar goed gewerkt, maar als directie merken we dat een extra dimensie nodig is. In 2023 zorgt de directie Afval en Grondstoffen voor een update van de communicatiestrategie. We werken zowel op inhoud (projecten, programma's en afvalfractie) als in gebieden.

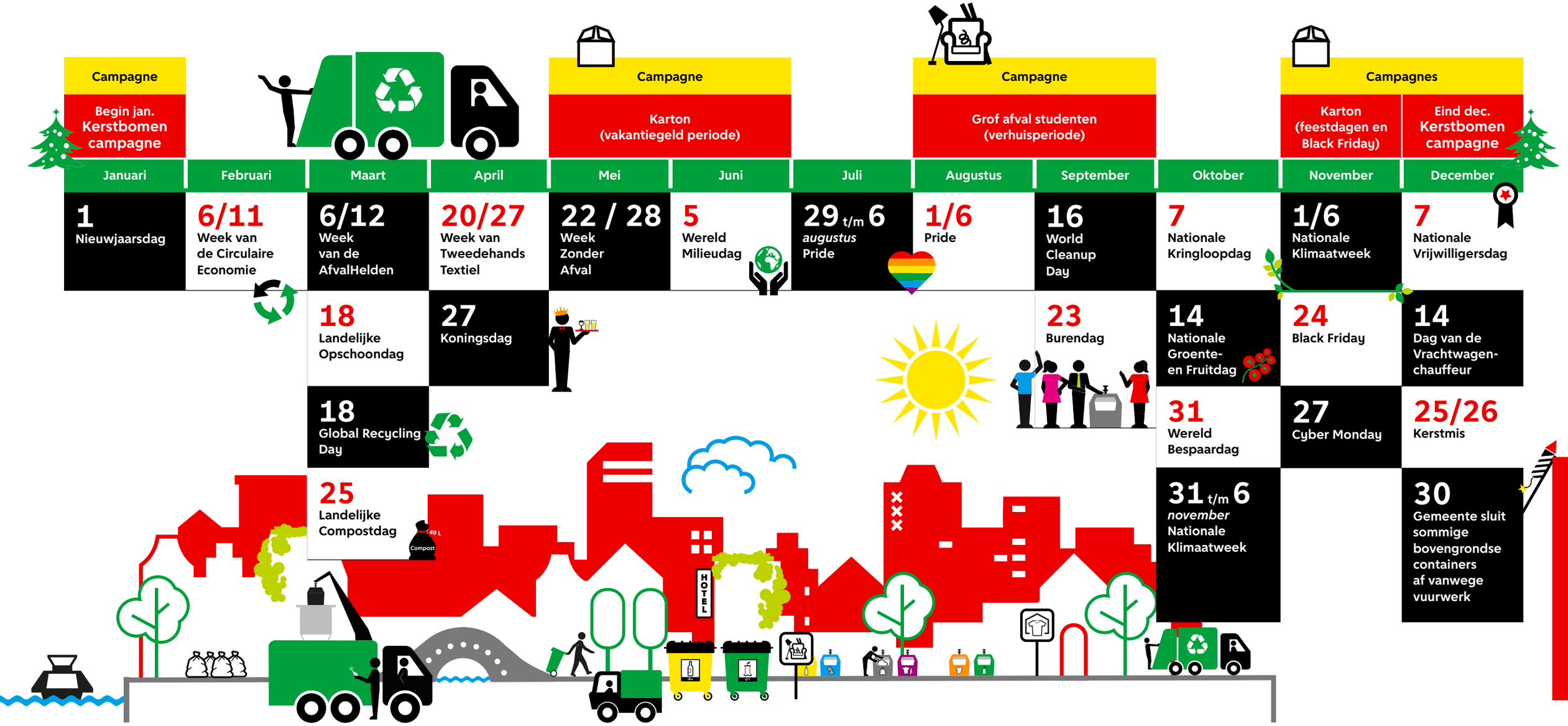
We merken ook dat de gemeentelijke standaard communicatie niet altijd toereikend is voor alle doelgroepen. Met de gebiedsgerichte aanpak willen we binnen gebieden meer gevoel krijgen bij en beter communiceren met bewoners die een taalachterstand hebben, een andere taal spreken of meer baat hebben bij visualisaties dan bij teksten. Daarnaast moeten we rekening houden met de digitale vaardigheden van de bewoners en daar onze communicatiestrategie op aanpassen. Binnen de aanpak bijplaatsingen doen we hier al ervaring mee op. We hebben ook een eerste onderzoek gedaan in onder andere Oost om de communicatie passender te maken. Deze lijn gaan we doorzetten.

Kartoncampagne 2022 stimuleert mensen om karton te scheuren om te voorkomen dat karton in de container weer uitvouwt en de container blokkeert.

Jaaroverzicht Afval en Grondstoffen 2023

Aanpak bijplaatsingen Communicatieaanpak 2023

Maand	Onderwerp	Haakje
Januari		
Februari	**Campagne ondernemers & bewoners** Rondom winkelstraten (i.o.m. Bedrijfsafval)	
Maart		
April	**Campagne restafval**	Voorjaarsschoonmaak Voorkom ratten
Mei	**Campagne restafval**	Voorjaarsschoonmaak Voorkom ratten
	Campagne Karton 'Samen scheuren we de stad schoon'	Vakantiegeld
Juni	**Campagne Karton** 'Samen scheuren we de stad schoon'	Vakantiegeld
Juli		Vakantiegeld
Augustus	**Campagne grof afval studenten**	Verhuizingen
September	**Campagne grof afval studenten**	Verhuizingen
Oktober		
November	**Campagne Karton** 'Samen scheuren we de stad schoon'	Black Friday
December	**Campagne Karton** 'Samen scheuren we de stad schoon'	Sinterklaas & Kerst

Doelgroeponderzoek
- Rapportage Nieuw-West met toolbox
- Onderzoek & uitwerking stadsdelen

Interventielocatie
- Centrumlocaties
- Aangedragen locaties uit gebied
- 10 meest vervuilde locaties per stadsdeel

Programmamanager gebied
- Aansluiten op afvalplannen

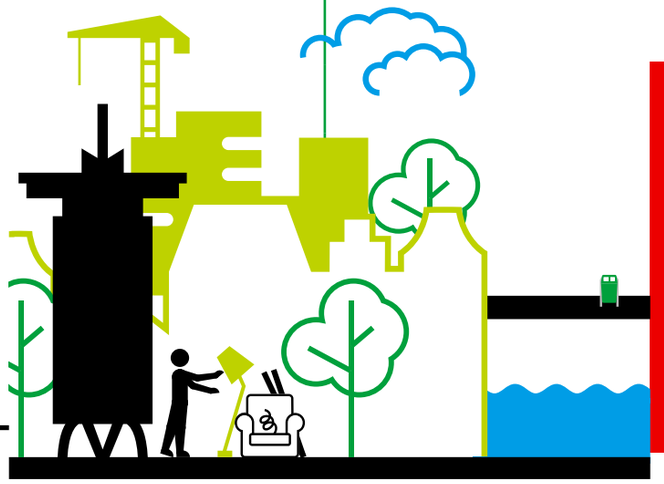
Samenwerkingen met andere afdelingen en organisaties op het gebied van bijplaatsingen en verbetering dienstverlening
- Oplevering nieuwe woningen
- Informeren nieuwe bewoners

Engelstalige website

Ontwikkelen van nieuwe interventies

Gedragsgroep

Onderzoek & statistiek
- Meten, evalueren, doorontwikkelen

Colofon

Afvalplan Stadsdeel Noord

Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Afval en Reiniging
Dagelijks Bestuur stadsdeel Noord

Ambtelijke opdrachtnemer
Directie Afval en Grondstoffen

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders
Dagelijks Bestuur stadsdeel Noord

Fotografie
Beeldbank gemeente Amsterdam
tenzij anders benoemd

Ontwerp
Ontwerpwerk

ONT2023006